

DÜNYA'da ve TÜRKİYE'de İŞÇİ SAĞLIĞI ve İŞ GÜVENLİĞİ Sorunu ve Çözümler-2

Dr. Ahmet SALTİK

AÜTF Halk Sağlığı AbD

www.ahmetsaltik.net

profsaltik@gmail.com

2014-15 / Ankara

İşyeri Hekiminin Görevleri

İşyeri hekiminin görevleri,

Anabasıklklar :

1. Tıbbi görevler..

2. Tıbbi-teknik görevler :

**A. İşyeri hijyeni ve güvenliği
konularında inceleme ve arşt.**

B. İş ve işçi uyumu

C. Sağlık eğitimi

3. Kayıt ve istatistik görevleri

**4. İnceleme-araştırma ve işyeri dışı
kuruluşlarla ilgili görevler**

İşyeri Hekiminin Görevleri

- Tıbbi muayeneler** : İşe giriş muayeneleri, aralıklı tıbbi denetim muayeneleri, özel muayeneler (örn. ağır ve tehlikeli işe giriş muay.), hastalık durumunda muayeneler, hastalık sonu işe dönüş muayeneleri bulunmaktadır.
- İlk ve acil yardım örgütlemesi ve aşı uygulaması**
- Sağlık eğitimi**
- İşyeri çevre koşullarının sağlık yönünden denetlenmesi ve değerlendirilmesi**
- Sanitasyon** : Çevre koşullarının sağlık kurallarına uygunluğunun sağlanması. Örn. atıkların zararsızlaştırılması..

İşyeri Hekiminin Görevleri

6. Meslek hastalıkları ve iş kazalarının önlenmesi.

7. İşyerindeki gebe, emzikli kadınlar, kreş ve çocuk bakım yerleri ile ilgili işler.

8. Esenlendirme (Rehabilitasyon) çalışmaları.

9. Genel sağlık makamlarıyla işbirliği.

10. İstatistik ve kayıtların tutulması :

Her yıl, işyeri sağlık birimi İl Çalışma Müdürlüğü'ne sunulmak üzere çalışma raporu hazırlamak zorundadır (*İşyeri Hekimlerinin Çalışma Koşulları ile Görev ve Yetkileri Hakkındaki Yönetmelik..*)

Dönemsel (*Periyodik*) Muayene Sıklığı

- a) **Az tehlikeli** sınıftaki işyerlerinde en geç 5 yılda 1,
- b) **Tehlikeli** sınıftaki işyerlerinde en geç 3 yılda 1,
- c) **Çok tehlikeli** sınıftaki işyerlerinde en geç yılda 1 kez dönemsel muayene yinelenir.

İşyeri hekimi gerek görürse bu süreler kısaltılır.

Kaynak : İŞYERİ HEKİMİ ve DİĞER SAĞLIK PERSONELİNİN GÖREV, YETKİ, SORUMLULUK ve EĞİTİMLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK. (RG:20.07.2013 – 28713)

İşyeri Hekiminin Görevleri

Çalışma yaşamının 3 temel kişisi;

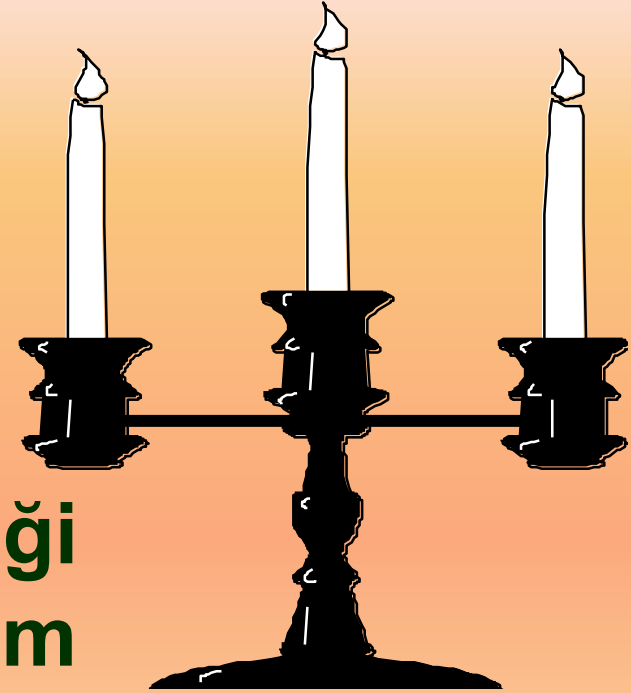
➤ İşgören

➤ İşveren

➤ Devlet'tir

(3'lü sacayağı, *tri-partite yapı*)

Hekimler, iş sağlığı ve güvenliği konularında her 3'üne de eğitim vermeli, danışmanlık yaparak onları aydınlatmalıdır. ***Ancak, mesleksi bağımsızlık ve iş güvencesi vazgeçilmezdir.***

Her yıl en az 100-300 bin yeni MH kayıt dışı !

- **İş kazası ve meslek hastalıklarına** ilişkin sayısal veriler gösteriyor ki; personel ve altyapı eksikliklerinin de etkisiyle, anılan Bakanlık, kuruluş yasası ile kendisine verilen görevleri gereğinde yapmaktan çok uzaktır.
- Çünkü ne yazık ki, **ülkemizde meslek hastalıklarına ilişkin güvenli veriler olmadığından**, alana ilişkin epidemiyolojik irdelene yapılamamakla birlikte, **Türkiye Cumhuriyeti Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Politika Belgesi** (2009-13) başlıklı Raporda “Bir ülkede meslek hastalıklarının görülme sıklığı, çalışan nüfusun %o 4-12’si arasında değişmektedir.

***Yaklaşık 24 milyon resmî çalışan için her yıl 96-288 bin yeni MH!
Ama kayda giren yalnızca 697 (SGK; 2011 verisi..)***

Her yıl en az 100-300 bin yeni MH kayıt dışı !

Yalnız 10,88 milyon işçide değil (Ocak 2013), Türkiye’de yaklaşık 24 milyon resmi çalışan, yaklaşık 10 milyon da kayıt dışı olmak üzere 34 milyon dolayında emekçide yılda 136.000-408.000 arasında ***meslek hastalığı*** beklenmelidir!

50 milyonu bulan işgücü arzının çalışıyor görünmeyen 16 milyonu da dikkate alınmadan!

Ancak SGK verilerine göre 2010’de yalnızca “533”, 2011’de «697 meslek hastalığı kayda girebilmiştir!

Belirlen(e)meyen, dolayısıyla uygun sağaltımı yapılarak özlük hakları tanınmayan on binlerce (hatta birkaç yüz bin!) işçinin varlığı açıkça itiraf edilmektedir.

Her gün 4 işçi ölüyor, 5'i de engelli oluyor!

Öbür yandan, yine kayıt dışı istihdam ve eksik verilere dayalı SGK rakamlarıyla ülkemizde 2013'te 191 246 **iş kazası** ve 395 **meslek**

hastalığı (2012) sonucu 1356 işçi (1356 / 365= 3,7 ölüm / gün!) yaşamını yitirmiş 2086 işçi (2012) ise

sürekli engelli (sakat, malul) kalmıştır.

Günde ortalama 4 işçi yaşamını yitirmekte 5 işçi sürekli işgöremez duruma gelmektedir!

(Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği)

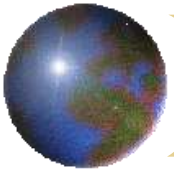
Küresel-Yerel sermaye emek karşıtı !

Bu sancılı ve kabul edilemez görünümün düzeltilebilmesi, işçi sağlığının korunduğu, iş güvenliğinin sağlandığı ve bu girişimlerin türevi olarak **sağlıklı ve güvenli çalışma ortamlarının oluşturulduğu işletmelerin** yaratılmasında ; gerekli önlemlerin alınması, **nitelikli işyeri hekimliği** ve iş güvenliği uzmanlığı hizmetlerinin işyerlerinde kurulması sağlanmalıdır.

Küresel-Yerel sermaye emek karşıtı !

Tanımlanan *kurumsal yapıların zayıflatılması ve bu işlevlerin kağıt üzerinde bırakılmasına dönük bir ayak sürüme (Hükümet!) ve engelleme (TISK ve yerel-küresel yandaşları!) karşı karşıya bulunduğumuzun; açıklıkla altını çizerek tarihe not düşmek gerekmektedir.*

Bu dayatma adil mi, sürdürülebilir mi ?

Gelir vergisinden düşölüyor!

- ✪ ***İşle ilgili zarar, ziyan ve ödenceler (tazminatlar)***
- ✪ İşle ilgili olmak koşuluyla, sözleşmeye (mukavelenameye) veya ilama (mahkeme kararına) veya yasa buyruğuna dayalı olarak ödenen zarar, ziyan ve ödencelerdir (tazminatlardır).
GVK (Gelir Vergisi Kanunu) md. 40/3
- ✪ ***Personelle İlgili Giderler:***
- ✪ Hizmetli ve işçilerin işyerinde veya işyerinin eklerinde (müştemilatında) iاشة (yeme) ve ibate (barındırma) giderleri, sağaltım ve ilaç giderleri, sigorta primleri ve emekli aidatı, GVK'nın 27'nci maddede yazılı giyim giderleridir. (*GVK md. 40/2*)

Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi

Ülkemizde iş sağlığı ve güvenliğinde sosyal taraflar (İşçi ve işveren sendikaları), üniversite, sivil toplum kuruluşları, öbür ilgili kurum ve kuruluşları biraraya getirerek; iş sağlığı ve güvenliği konusunda gereksinim, öncelik, politika ve stratejilerin belirlenmesi, tarafların görüş ve düşüncelerini açıklamalarını sağlayan bir platform oluşturmak üzere.. kurulmuştur. Etkin ve demokratik biçimde çalıştırılmıştır..

Tel: +90 (312) 215 50 21
Faks: +90 (312) 215 50 28
e-posta: isggm@csgeb.gov.tr
<http://isggm.calisma.gov.tr>

15.12.2014

Prof. A. SALTİK

13

İşçi sendikasının feryadı :

Mustafa Özbek, Türk Metal Send. Bşk.

“Yoksulluğun kirlettiği, yolsuzluğun anıtladığı bu ülkede, insanlar gelecek konusunda bir plan yapamamaktadır.

**T ü r k i y e ’ n i n g e l e c e ğ i
g i d e r e k b e - l i r - s i z - l e ŝ - m e k - t e - d i r .**

Gençler, Türk toplumunun % 70’i, Türkiye’nin yaşadığı siyasi ve ekonomik çalkantıların geleceğe güveni azalttığını söylüyor. Bu ülkenin geleceği olan, Ulu Önder’in Türkiye Cumhuriyeti’ni emanet ettiği gençlerin % 38’i, bir daha dönmek üzere bu ülkeden ayrılmak istemektedir. Bu dehşet verici bir rakamdır.”

(www.turkmetal.org.tr/, Erişim: 07.03.05)

Çocuk işçi sömürüsü ciddi..

Shoe-making workshop

**5-17 yaş diliminde
çalışan çocuk
sayısı 893 bin !
(TÜİK, 2013 başı)**

BM Çocuk Hakları Sözleşmesi

Md. 16 :

- 1. Hiçbir çocuğun özel yaşantısına, aile, konut ve iletişimine keyfi ya da haksız müdahale yapılamayacağı gibi, onur ve itibarına da haksız olarak saldırılamaz.**
- 2. Çocuğun bu tür müdahale ve saldırılara karşı yasal korunma hakkı vardır.”**

**Porter in the vegetable market of Okla. Delhi.
The bags of onion weigh 50 kilos.**

**Child breaking rocks in a quarry in
Faridabad, suburb of New Delhi.**

**Havana: Prostitution at Malecon. Poverty pushes
thousands of young girls into prostitution.**

Arjantin'de vahşi kapitalizm dönemi

Bir süpermarket kasiyerlerin birkaç dakikalık tuvalet molasını çok gördü. Çözüm olarak da alt bezi bağlamalarını şart koştu

İnsanlık dışı yöntem

*mülkiyet
02.08.03*

ARJANTİN'DE bir süpermarket, iş gücü kaybını ortadan kaldırmak için akla hayale sığmayacak insanlık dışı bir yöntemle başvuruyor. Süper markette çalışan kasiyerler, iş sırasında tuvalete gitmelerine engel olmak amacıyla yetişkinler için tasarlanmış alt bezi takmaya zorlanıyorlar. Yerel haber ajansı "Diarios Noticias" a konuşan sendikacı Jorge Cordova, ülkenin batısındaki Mendoza eyaletinde kadın kasiyerlerin alt bezi takmaya zorlandığını söyledi.

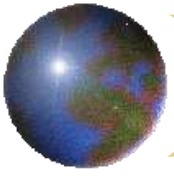
Yabancı sermaye destekli

SÜPERMARKETİN adını açıklamayan Cordova, bu durumun kasiyerlerde sinir, baskı ve strese yol açtığını belirtti. Cordova bu yerin yalnızca yabancı sermaye destekli bir gıda zinciri olduğunu söyledi. Olayı araştıran sendika avukatı Sandra Varela da, "20 yetişkin kasiyerin sekiz saat boyunca alt bezi taktığını düşünmek çok zor olsa da, gerçek" dedi. Varela, 17 yıldır sendika avukatlığı yaptığını, ama böyle bir şeyi daha önce hiç duymadığını sözlerine ekledi. ■ **DIŞ HABERLER SERVİSİ**

Markette skandal uygulama

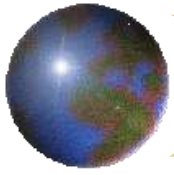
Arjantin'in batısındaki Mendoza eyaletinde bir süpermarkette başlatılan çağdışı uygulama sendika avukatlarını harekete geçirdi.

Türkiye'de iş kazaları-1

- ✿ Türkiye'de, her 6 dakikada bir **iş kazası (?!)** kayda girmektedir. İş kazalarının %60'tan çoğu, 50'den az işçi çalışan küçük işyerlerindedir.
- ✿ İş Yasası'na göre, bir olayın **iş kazası** sayılması için, işçinin olay anında zarar görmesi koşul değildir. Geciken sağlık sorunu da kapsanır.
- ✿ Sonradan ortaya çıkan bedensel ve ruhsal rahatsızlıkların kazaya bağlı olduğu doktor raporu ile saptanırsa; olay **iş kazası** olarak değerlendirilir.

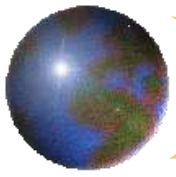
www.teksatir.com.tr (16.02.2009)

Türkiye'de iş kazaları-2

- ❖ **İş kazası** geçiren kişi sigortasız bile olsa; o yerdeki SSK'ya (SGK'ya) başvuruyula, geriye dönük olarak sigortalanır.
- ❖ İlgili Müdürlüğe başvurulduktan sonra, SSK (SGK) hemen olay yerine denetçi (*müfettiş*) göndermek zorundadır.
- ❖ Denetçilerin tuttuğu rapora göre olayın **iş kazası** olup olmadığına karar verilir.

www.teksatir.com.tr (16.02.2009)

İş kazalarına 14 bin+ kurban!..

Kasım 2002 - Kasım 2014 arasında **AKP'li**
12 yılda; 1 milyona yakın iş kazası oluştu,
14 578 işçi öldü, (fitrat?!)

❖ **18 bini aşkın işçi sürekli iş göremez** oldu.

❖ **İş kazaları** en çok "*kömür ve linyit* üretimi,
fabrikasyon metal ürünleri imalatı, ana sanayi
ve bina inşaatı" sektörlerinde yaşandı.

En çok ölüm 2010'da oldu.

❖ 1,6 milyon işyerine karşın 600+ denetçi var!?

❖ 2013'te 1235 iş kazası cinayeti.. 59'u çocuk!

TUZLA UTANCI..

Tuzla Tersaneler bölgesi (≈ 75 tersane), 2008

Tuzla Tersanesi'nde vinçler (Cranes)

Tuzla Tersanesi'nde yük gemileri

Tuzla Tersanelerinin kasvetli girişi: Hiç yeşil yok!

Tuzla Tersanesi'nde metal plakalar.

Güvenlik çemberi olmadan tehlikeli biçimde üstüste.

15.12.2014

www.ahmetsaltik.net

28

Tuzla Tersanesi'nde riskli metal işleri..

15.12.2014

Prof. A. SALTIK

29

Tuzla Tersanesi'nde metal kesimi: Yüz siperi yok!

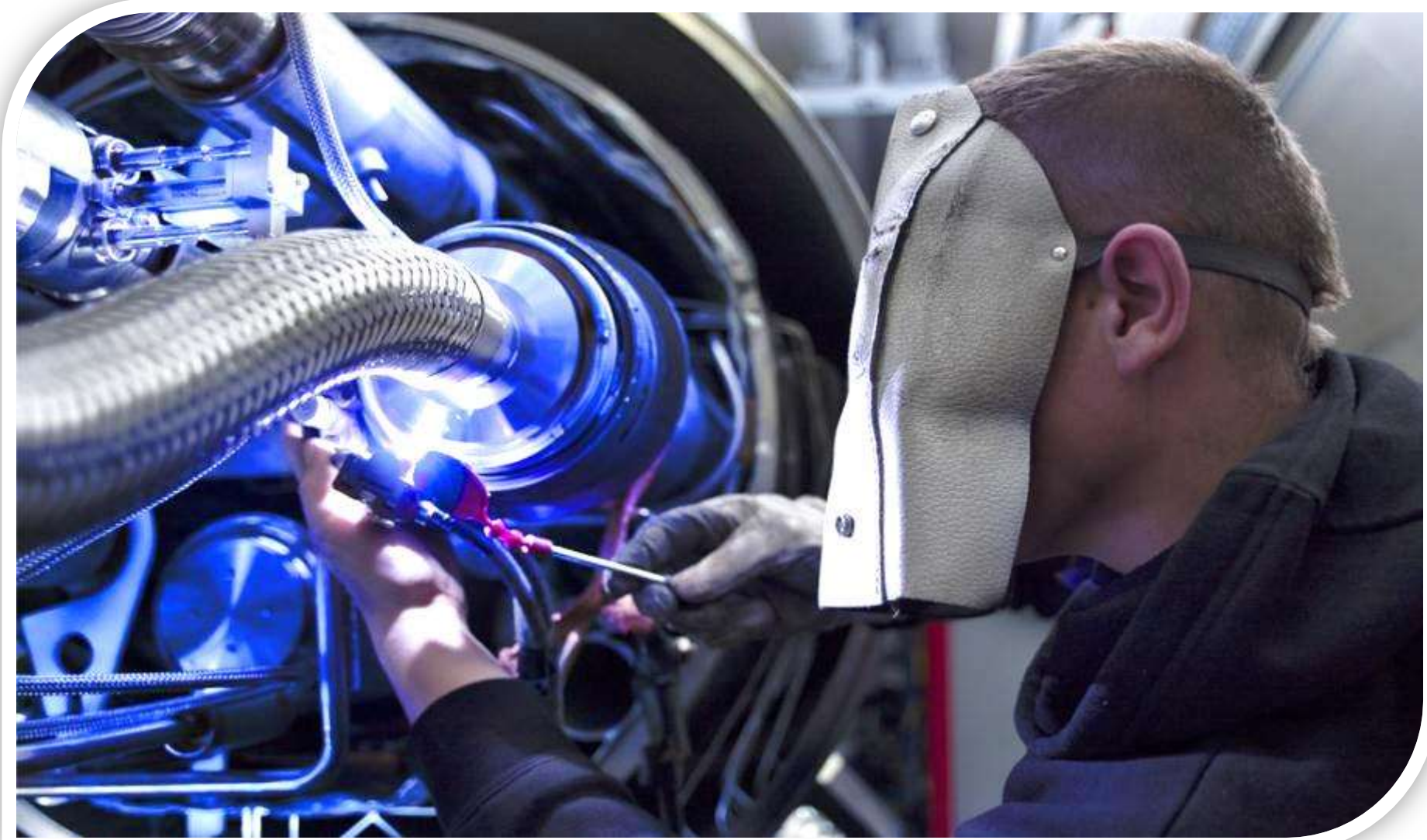

15.12.2014

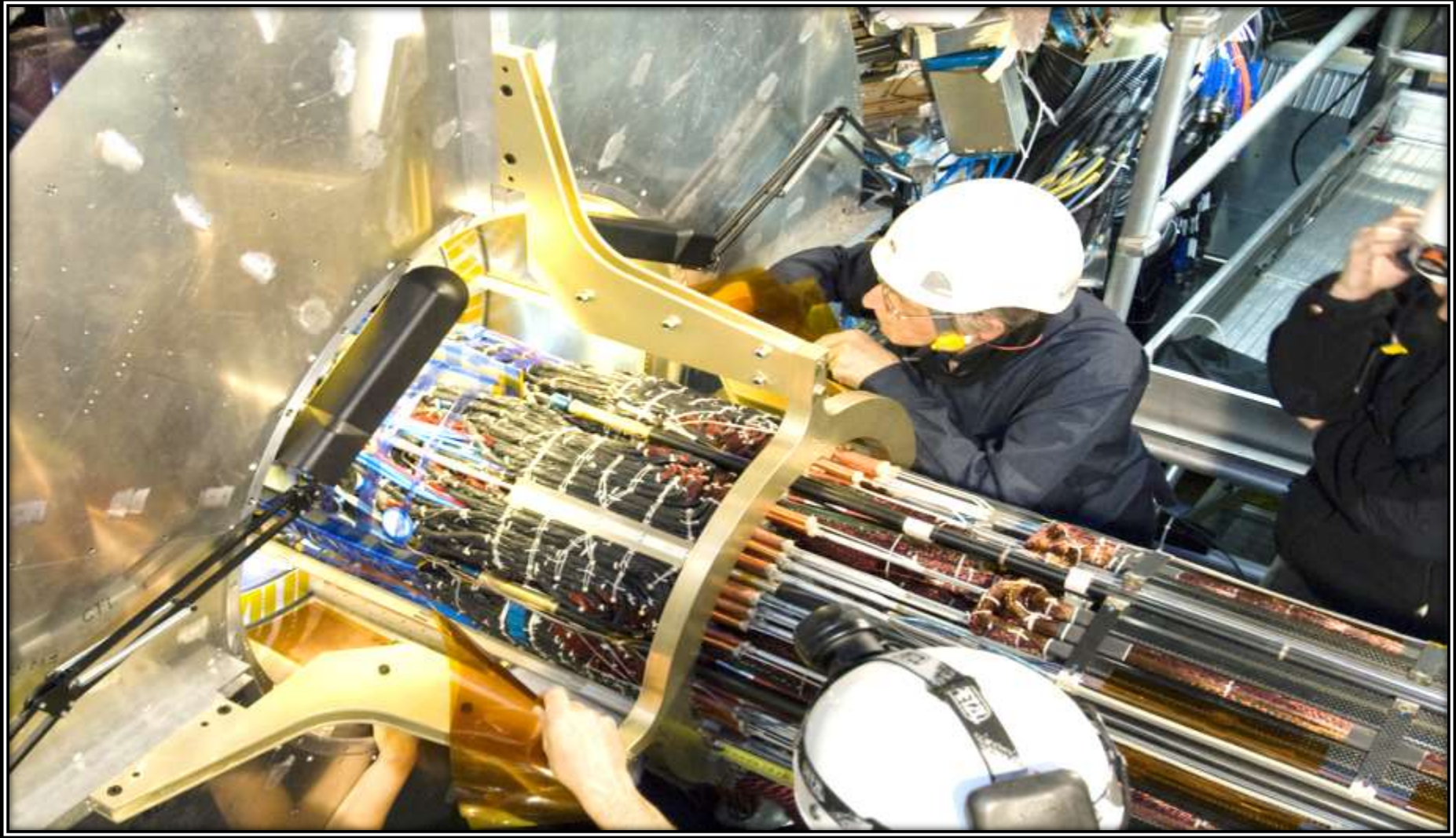
Prof. A. SALTİK

30

***Tuzla Tersanesi'nde metal kesimi..
Yüz siperi yok..***

Yerin yaklaşık 100 m altındaki 27 km'lik **Büyük Hadron Çarpıştırıcısı (LHC)** tunelde "**Yüz Siperi**" ile çalışan emekçi. (CERN, 2010)

Yerin yaklaşık 100 m altındaki 27 km'lik **Büyük Hadron Çarpıştırıcısı (LHC)** tunelde "**Baret**" ile çalışan emekçiler. (CERN, 2010)

AB'ye Uyum (?!) Bağlamında Çıkarılan Mevzuat

4703 sayılı

*"Ürünlerle İlişkin Teknik Mevzuatın
Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun"*

(11.01.2002) uyarınca hazırlanan

"Kişisel Korunma Donanımları Yönetmeliği"

2 yıllık geçiş süresi sonunda
yürürlüğe girmiştir.

01.10.08'de yürürlük alan 5510 sayılı *Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası* **(GŞŞ!) Yasası Neler Getiriyor ?**

1. İvedi (acil) durumda hastalar, 18 yaşından küçükler, bakıma muhtaç olanlar ve **iş kazası, meslek hastalıkları ve bulaşıcı hastalıklarda** hiçbir koşul aranmadan sağlık hizmeti verilecek, hastaneden geri çevrilmeyecek.
2. *İş kazası ve meslek hastalığı*nda; ayakta sağaltımda günlük kazancın 2/3'ü, yatarak sağaltımda yarısı *geçici iş göremezlik ödeneği* olarak alınabilecek.
3. **Engelli (Malul) aylığı** için daha önce aranan en az % 66 oranında *meslekte kazanma veya çalışma gücü yitiği* % 60 oldu. (*SSK Sağlık İşlemleri Tüzüğü'ne göre hesaplanıyor..*)

AB Temel Haklar Şartı

(Nice, 7 Aralık 2000)

[http://ek12 utup.dpt.gov.tr/ab/hukuk/temelhak.pdf](http://ek12.utup.dpt.gov.tr/ab/hukuk/temelhak.pdf)

Madde 27 :

İşçilerin işyerinde bilgilenme ve danışma hakkı

İşçiler veya işçi temsilcileri, Topluluk hukuku ile ulusal hukuk ve uygulamada öngörülen durum ve koşullarda ve makul bir süre içinde, uygun düzeyde bilgilenme ve danışma hakkına sahip olmalıdır.

Madde 28 :

Toplu görüşme ve eylem hakkı

İşçiler, işverenler veya işçi ve işveren örgütleri;
Topluluk hukuku ile ulusal hukuk ve uygulamalarla uyumlu olarak,
uygun düzeyde görüşme ve toplu sözleşme akdetme hakkına ve
uyuşmazlık halinde, çıkarlarını korumak için, **grev de dahil,**
toplu eylem yapma hakkına sahiptir.

AB Temel Haklar Şartı

(Nice, 7 Aralık 2000)

[http://ek12 utup.dpt.gov.tr/ab/hukuk/temelhak.pdf](http://ek12.utup.dpt.gov.tr/ab/hukuk/temelhak.pdf)

Madde 31 : Adil ve hakça çalışma koşulları

1. Her işçinin, sağlığını, güvenliğini ve saygınlığını gözeten çalışma koşullarına sahip olma hakkı vardır.
2. Her işçi, azami çalışma süresinin sınırlandırılması hakkına ve günlük ve haftalık dinlenme izni ile yıllık ücretli izin hakkı sahibidir.

Madde 35 : Sağlık hakkı

Herkes, ulusal hukuk ve uygulamalar uyarınca

koruyucu sağlık hizmeti alma ve tıbbi tedaviden yararlanma

hakkına sahiptir. Birliğin tüm politikaları ve eylemlerinin tanım ve uygulamasında, daha üst düzeyde bir insan sağlığı koruması hedeflenir.

AB Temel Haklar Şartı (Nice, 7 Aralık 2000)

[http://ek12 utup.dpt.gov.tr/ab/hukuk/temelhak.pdf](http://ek12.utup.dpt.gov.tr/ab/hukuk/temelhak.pdf)

Madde 33 : *Aile ve iş yaşamı*

1. Aile, hukuksal, ekonomik ve sosyal korumadan yararlanır.
2. Aile ve *iş yaşamını* bağdaştırmak amacıyla, herkes, analıkla ilgili bir nedenden dolayı ***işten çıkarılma***ya karşı korunma ve **analık izni** ile doğumdan veya evlat edinmeden sonra anababa izni kullanma hakkına sahiptir.

AB Temel Haklar Şartı

(Nice, 7 Aralık 2000)

[http://ek12 utup.dpt.gov.tr/ab/hukuk/temelhak.pdf](http://ek12.utup.dpt.gov.tr/ab/hukuk/temelhak.pdf)

Madde 34 : Sosyal güvenlik ve sosyal yardım (2)

*AB sınırları içinde, yasal olarak ikamet eden veya dolaşan herkes, Topluluk hukuku ile ulusal hukuk ve uygulamalara uygun olarak, **sosyal güvenlik** yardımlarından ve öbür sosyal yardımlardan yararlanma hakkına sahiptir.*

Birlik, **sosyal dışlanma ve yoksullukla mücadele** için, yeterli kaynağı olmayan herkese saygın bir yaşam sağlamak amacıyla, Topluluk hukuku ile ulusal hukuk ve uygulamalardan kaynaklanan kurallar uyarınca, **sosyal yardım ve konut yardımı** hakkını tanır ve gözetir.

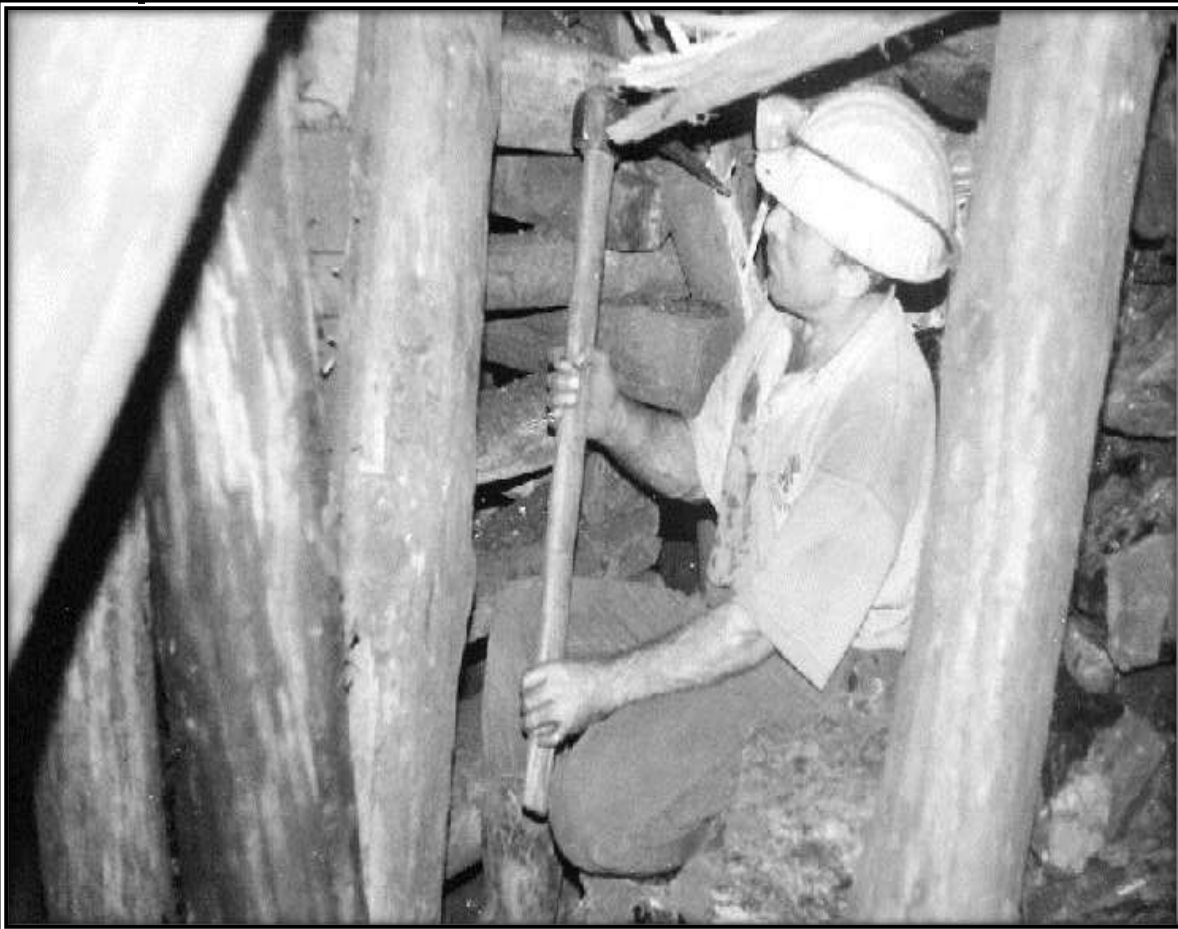
Peki; bu AB hukuku Türkiye’de neden uygulanmaz, AB de susar?

Yeraltı maden işçilerinin dramı: *Tahkimat için çırpınış..*

**Rödevansta
bir kazmacı 800-
900 TL almakta.
Asgari ücretin
(577 TL) az üstü..
Bu işçilerin
nerede çalıştığına
gelince...
Yerin en az 300-
500 m altında!
(Cumhuriyet, 6.6.10)**

Yeraltı maden işçilerinin dramı: *Tahkimat.. Ocak çökmesi..*

Zonguldak'ta bundan 20 yıl önce, 50-60 bin işçi çalışıyordu. 10-14 bin işçiye indi. 5 milyon ton kömür üretilirdi, düştü, 2,5-3 milyon tona indi!

(Cumhuriyet, 6.6.10)

Göçükten acı haber çıktı !

**Metanometre
ile metan gazı
düzeyi izlenirse
Grizu kazası olmaz!**

GRİZU PATLAMASI

Bir ocak yanar, onlarcası söner...

TMMOB JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI AFŞİN-ELBİSTAN AÇIK KÖMÜR OCAĞI HEYELENLARI İNCELEME KOMİSYONU RAPORU

10 Şubat 2011'de oluşan kayma 140 m yüksekliğinde, kestirimle 1150 m X 550 m alanda gelişmiştir. 50 milyon m³'ten çok heyelan malzemesi çok geniş bir alana yayılmıştır. İlk heyelanda 1 işçi yaşamını yitirirken, 2. heyelanda 10 maden emekçisi kayan malzeme altında kalmıştır. 1 işçi heyelandan ölü olarak çıkarılırken, 1'i jeoloji mühendisi, 1'i maden mühendisi 9 emekçi, halen heyelan malzemesi altındadır.

Sonuç olarak; *iş cinayetleri*ne dönüşen maden facialarının yaşanmasının **yazgı olmadığını** belirtiyor ve **insanı merkezine alan** politikalara, jeoloji bilim ve mühendisliğine, gerekli önemin verilmesi durumunda jeolojik tehlike ve risklerin engellenmesinin olanaklı olduğunu ifade ediyoruz.. (www.jmo.org.tr/, pdf, 23.2.11)

AB ve ABD'de Özerk İSG Kurumları

OSHA (AB)

İş Güvenliği ve Sağlığı İdaresi
(*Occupational Safety and Health Administration*)

NIOSH (ABD)

Ulusal İş Güvenliği ve
İşçi Sağlığı Enstitüsü
(*National Institute of Occupational Safety and Health*)

Dikkat: İlk sözcük, ABD'de «Ulusal»

Türkiye'de ivedilikle,
özerk bir **ULUSAL**
İŞ SAĞLIĞI-
GÜVENLİĞİ
KURUMU
kurulmalıdır.

New York'ta vinç kazası : 1 ölü !

New York'ta bir inşaat vincinin kırılıp yanındaki binanın üzerine, oradan da sokağa düşmesi sonucu **1 kişinin öldüğü** ve 1'den çok insanın yaralandığı bildirildi. *Mart ayında meydana gelen ve 7 kişinin öldüğü korkunç vinç kazasından sonra yine Manhattan'da inşaat halindeki binada kullanılan vinç kırılarak yanındaki 23 katlı binanın üzerine, ardından sokağa düştü.*

Kazada, 1 kişinin öldüğü ve birçok insanın yaralandığı belirtildi.

www.ntvmsnbc.com/news/448420.asp, 30.05.08

ÖNEMLİ OLAY VE HABER!

Crane collapses in New York two dead !

A large crane collapsed in New York, killing two people and damaging an apartment building on Manhattan a day after city officials investigated the crane's operations. *The crane operator and another construction worker died in the collapse a third worker was seriously injured and a pedestrian received minor injuries.* Top section of the crane broke off and smashed into an apartment. The crane was being used to build a 32-storey apartment building across the street. www.reuters.com/news/us, 30.05.08

***Beline sicim değil,
emniyet kemeri gerek;
2 el serbest olmalı,
baret takmalı..
Asansörde alışmalı..
Aşağıdakiler de riskte!***

İSGÜM : İŞÇİ SAĞLIĞI ve İŞ GÜVENLİĞİ ENSTİTÜSÜ,
İstanbul yolu 14. km, Etimesgut sapağı

15.12.2014

www.ahmetsaltik.net

48

İSGÜM

İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü

1968'de, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) ile BM Kalkınma Programı (UNDP) ve ILO girişimiyle Ankara'da kurulmuştur. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Genel Müdürlüğü'ne bağlı olan **İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Enstitüsü (İSGÜM)**, alanında önemli yeri olan bir kurumdur. Enstitü'ye bağlı İstanbul, İzmir, Kocaeli, Adana, Kayseri ve Zonguldak'ta bölgesel ve merkezde «*Gezici*» **İş Hijyeni Laboratuvarları** vardır.

İSGÜM

İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü

İSGÜM'ün temel amaçları;

çalışma mevzuatının işçi sağlığı ve iş güvenliği, uyulması gerekli standart ve normların saptanması için inceleme ve araştırmalar yapmak ve bu standart ve normların gelişmelere uyumlu olarak yenilenmesini sağlamaktır.

İşyeri ve hekimlerinin istemlerine de yanıt vermeye çalışılmaktadır..

İSGÜM

İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü

Bundan başka, mesleksen teknik yaygın eğitim gereksinimlerini belirleyerek programların düzenlenmesini sağlayacak önerilerde bulunmak, teknik düzeyde yayın ve dokümantasyon yapmak da, görevleri arasındadır. Özetle, **çalışma yaşamının sağlıklı ve güvenli koşullar altında yürütülmesi için işçiler, işverenler ve resmi kurumlarla işbirliği içinde, işyerinde *inceleme, araştırma ve değerlendirme* çalışmaları sürdürmektedir.**

Makine koruyucusu, iş elbiseleri, yüz siperleri, eldiven, çelik burunlu ayakkabılar.. Hiçbiri yok!?

Ara Sonuçlar - 1

Ülkemizde, çalışanların sağlık düzeyini geliştirmenin en akılcı yolu, tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi,

ILO-C112'de 1959'da vurgulandığı üzere; *koruyucu hizmet ağırlıklı bir işyeri sağlık hizmeti*nden geçmektedir.

Bu alanda, güdülenmiş ve nitelikli işyeri hekimlerinin yapabilecekleri çok şey vardır. Bu hizmetler hem hekimlik mesleğinin var olma nedenidir; hem de ülke ekonomisine sanıldığından çok katkılar sağlarlar.

Ara Sonuçlar - 2

Ek olarak vurgulamak gerekirse;
İşyeri hekimliği alanında görevini
gereği gibi yerine getirmeyen hekimlerin
karşısında etkin bir yaptırım alanı olarak
malpraktis uygulamaları, ödenceler (*tazminatlar*),
öbür yasal yaptırımlar yer alıyor.

Önümüzdeki yılların, hekimlik alanı açısından
daha da zorlu olacağı açıktır. Bu zor süreçte
en etkin donanım, hiç kuşku yok ki;
bilgi-beceri birikimi (*ezbere dayanmayan!*),
meslek, emek ve yurt sevgisi dir...

**Eczacıbaşı Lüleburgaz İlaç Fabrikasında
draje-tablet muayenesi yapan çalışan..
*İlaç, insandan korunuyor!***

Pamuk İpliği Fabrikasında tarama bölümünde üretilen ipliğin muayenesi..

15.12.2014

www.ahmetsaltik.net

56

Çalışan-İşyeri-Görev Tasarımı Üçgeni

WORKER

DSÖ Küresel
Hastalık Yüğü verilerine
göre, iş kazası ve meslek
hastalıkları, malnütrisyon
ve güvensiz seksten sonra
3. sırada DALY
kaynağıdır!

WORKPLACE

JOB
DESIGN

(ILO, Jukka Takala, 2009)

“GÜVENLİK KÜLTÜRÜ” **BİR DAVRANIŞ BİÇİMİDİR..** **ÖĞRENİN ve ÖĞRETİN..**

Damdan düşen çırçır işçisi öldü!

- Urfa Akçakale yolu üzerinde Uğurlu beldesinde bir çırçır fabrikasının bahçesindeki binanın damında yatan Hamdi Malgir (30), gece geç saat İstanbul-Urfa uçağının inişini izlerken ayağı kaydı, düştü. Ağır yaralandı, hastaneye kaldırıldı, kurtarılamadı... Soruşturma sürüyor. (**Cumhuriyet**, 25.06.07)
- ***Türkiye bu görüntüleri hak ediyor mu?***
- ***Feodaliteyi neden hala tasfiye edemedik??***

15.12.2014

www.ahmetsaltik.net

60

İŞYERİ KAZA BİLDİRİM FORMU

DÜZENLEME TARİHİ : 29/6/2000

İŞYERİNİN	BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ SİCİL NO : 224310120212201
	UNVANI : MODAVIZYON TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
	ADRESİ : TIP FAKÜLTESİ KARŞISI EDİRNE
	İŞÇİ SAYISI : Toplam ☐ 909 Kadın ☐ 744 Erkek ☐ 164
KAZA TARİHİ : 29.6.2000	
KAZANIN MEYDANA GELDİĞİ BÖLÜM : Çeket-1	
KAZA GÜNÜNDE İŞBAŞI SAATİ : 08.00	
KAZANIN ORTAYA ÇIKARDIĞI TAKRİBİ MADDİ ZARAR : -	
KAZAZEDE VEYA KAZAZEDELERİN	ADI SOYADI : Serkan FIDALİ
	SİGORTALI SİCİL NO : 2201999 01161
	YAŞI : 19
	İŞE GİRİŞ TARİHİ : 24.05.1999
	ESAS İŞİ : Ütç
	KAZA ANINDA YAPTIĞI İŞ : Çtç
KAZA SONUCU ÖLÜ YARALI SAYISI : ÖLÜ ☐ ACIRI YARALI ☐ UZUV KAYIPLI ☐ HAFİF YARALI ☒	
KAZA SONUCU YARALANAN İŞÇİLERDEN İSTİRAHAT ALANLARIN SAYISI : 1.Gün ☐ 2.Gün ☐ 3.Gün ☐ Üçgünden fazla veya açık istirahat ☐	
ŞAHİTLERİN ADI SOYADI : Ridvan ÖZKAN Nilfer BATUR	
KAZANIN SEBEBİ VE OLUŞ ŞEKLİ : <i>Ötöde çalışırken ayuğunu incitmiştir.</i>	İŞVEREN VEYA VEKİLİNİN ADI-VE SOYADI : <i>Modavizyon</i>
<i>Sevbel ile yandım yarılarak ssk'e gidip malla çıktı.</i>	<i>Modavizyon</i> TİC. SAN. VE TİC. A.Ş. Tıp Fak. Karşısı - 100 Karayolu Üzeri 43 2 760 1 EDİRNE Nispetiye Mahallesi V.D. 622 002 35 85

NOT : İŞVERENLER İŞYERLERİNDE MEYDANA GELECEK KAZALARI EN GEÇ, KAZADAN SONRAKİ İKİ GÜN İÇİNDE YAZI İLE İLGİLİ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNE BİLDİRMEK ZORUNDADIR. BU BİLDİRİMİ ZAMANINDA YAPMAYANLARI 30.000 R DEN AZ OLMAMAK ÜZERE AĞIR PARA CEZASI HÜKMOLUNUR.
(İŞ KANUNU MD. 73/101) (FORMUN ÖN YÜZÜ YETMEDİĞİ TAKDİRNE ARKA YÜZÜ KULLANILABİLİR)

Niçin böyle yazgıcıyız, usumuz nerede??

TEHLİKE, RİSK, İŞ GÜVENLİĞİ ANALİZİ (Heinrich Teorisi)

Heinrich Kuramı'na göre işyeri risk piramidi.

BM : İşçiler yoksullaşıyor!

BM'nin **Dünya İstihdam Raporu**'na göre, dünya genelindeki toplam işgücünün yarısı olan 1.4 milyar çalışan 2 \$ ***görelî yoksulluk*** sınırının altında, 550 milyon kişi de 1 \$/gün ***mutlak yoksulluk*** altında yaşıyor.

Raporda ayrıca, 2003 yılında 186 milyon kişinin **işsiz** olduğu belirtildi. Uluslararası

Çalışma Örgütü (ILO) Başkanı **Juan Somavia**, 257 sayfalık raporun önsözünde;

(www.cumhuriyet.com.tr, 08.12.04, syf. 6)

BM : İşçiler yoksullaşıyor!

"Verimli üretim, işsizlikle yüz yüze kalan ya da yoksulluğu önleyemeyen çalışma koşulları nedeniyle milyarlarca insan için bir umut olarak kalıyor.." dedi.

ILO'ya göre, yoksulluk arttığı halde yoksulluk sınırının altında yaşayanların sayısı hâlâ 1990 sınırının altında. Çalışanların yoksulluğunu azaltmak için verimli çalışma fırsatları ve **daha adil bir küreselleşmenin** yaratılması gerektiğini vurgulayan rapor.... (www.cumhuriyet.com.tr, 08.12.04, syf. 6)

YOKSULLUĞUN KARANLIK TABLOSU

ILO : Dünyanın yarısı günde 2 \$ kazanıyor..

Dünyadaki çalışanların yarısının -yaklaşık

1.4 milyar kişi- günde 2 dolardan az,

550 milyonunun ise 1 dolarlık **MUTLAK**

yoksulluk sınırının altında kazandığını bildirdi.

ILO raporunda, 2003'te dünyada 185.9 milyon **işsiz**

bulunduğu, ancak bunun "buzdağının yalnızca
su üstündeki bölümü olduğu" ifade edilerek;

"Çünkü, bu sayının 7 kat fazlası,

bir iş sahibi olmasına karşın,

gene yoksulluk içinde yaşamaktadır."

www.cumhuriyet.com.tr, 11.12.2004

TMMOB Makine Mühendisleri Odası İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ RAPORU-1

(09.05.08, 22. İSAGÜ Haftası, www.mmo.org.tr/)

- Dünyada yıllık toplam 350 bin kişi **iş kazası**, 1 milyon 700 bin kişi ise **meslek hastalıklarından** dolayı yaşamını yitirmektedir.
- Türkiye’de Durum :

Türkiye’de bu alandaki temel sorunlar; toplumsal formasyonumuz, sanayileşmenin gelişimindeki özgünlükler, **özelleştirme-taşeronlaştırma-sindikasızlaştırma** çalışma yaşamına yaklaşım, iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin düzenlemelerin yetersizliği, gerekli yatırımların yapılmaması, 4857 sayılı İş Yasası ve yasanın gerekli denetimleri esnetmesi, mühendislik ve hekimlik uygulamalarına ilişkin yasal eksikler, işveren kesiminin konuya gereken önemi vermemesi, kayıt dışı istihdam, kadın ve çocuk emeği sömürüsü ile **kayıt dışı ekonomi**nin büyüklüğünden kaynaklanmaktadır.

Modern dönem köleliği: Taşeronlaşma

DİSK Araştırma Enstitüsü'ne göre,
Türkiye'de **6 milyon** insan
iş güvencesinden yoksun, taşeronlar eliyle
çalıştırılıyor ve taşeronlaşma tüm işkollarının
% 60'ına yayılmış durumda (2013).

İş Yasası md. 2 :

***“Asıl işveren,
kendi asıl işini
taşeron işverene
devredemez.
Yalnızca asıl işe
yardımcı nitelikte
olan; temizlik,
taşıma, güvenlik,
yemek gibi işler ile
asıl işin teknik
anlamda uzmanlık
gerektiren
bölümünü taşerona
devredebilir.”***

TMMOB Makine Mühendisleri Odası İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ RAPORU-2

(09.05.08, 22. İSAGÜ Haftası, www.mmo.org.tr/)

- İstanbul Davutpaşa'da bir iş merkezinde gerçekleşen yangın ve patlama ile **Tuzla** tersanelerindeki ölümler, Türkiye'deki iş sağlığı ve güvenliği politikalarının ne durumda olduğunun aynasıdır.
- **Türkiye sanayisi ve çalışma yaşamı iş kazaları, ölüm ve yaralanmada rekorlara koşma yolundadır.**
- Türkiye'de iş sağlığı ile ilgili yasal düzenlemelere göre **50'den az işçinin bulunduğu işyerlerinde "İşyeri Sağlık Birimi" oluşturulması zorunlu değildir.**
- İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu" (İSGK), 50 ve daha çok sayıda çalıştığı işyerleri için öngörülmüştür ve **Türkiye'deki toplam işyerlerinin ancak % 1,5'inde işlemektedir.**

TMMOB Makine Mühendisleri Odası İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ RAPORU-3

(09.05.08, 22. İSAGÜ Haftası, www.mmo.org.tr/)

- **İş Yasası, başlıca “sanayi ve ticaret” işlerini kapsamına almakta,** tarım sektörünün tamamı, hizmet sektörünün bir bölümü ile KOBİ’lerin büyük bir bölümü kapsam dışında bırakılmaktadır. Oysa ülkemizde yaşanan **iş kazalarının % 60’ından fazlası İSGK’ların kurulmasının zorunlu tutulmadığı 50’den az işçi çalıştıran işyerlerinde** yaşanmaktadır.
- Benzerlikle, **iş kazalarının % 50’si, 9 <= çalışanı olan işyerlerinde** meydana gelmektedir. Bu işyerleri KOBİ’lerin % 90’ını temsil etmektedir.
- **Kısaca en yüksek iş kazası oranı, toplam işyeri sayısının % 98’ini oluşturan ve İSGK, İşyeri Hekimi, İş Güvenliği Uzmanı, İşyeri Hemşiresi veya Sağlık Memuru bulundurma gibi zorunlulukların bulunmadığı KOBİ’lerde** görülmektedir.

TMMOB Makine Mühendisleri Odası İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ RAPORU-4

(09.05.08, 22. İSAGÜ Haftası, www.mmo.org.tr/)

■ İş Müfettişliğindeki Yetersizlikler Sanayide Denetimsizliği Yaygınlaştırıyor!

Örn. Tuzla tersaneleri ile Davutpaşa'da bir iş merkezinde yaşanan ölümlerden hareketle de görüldüğü gibi ÇSGB yaptırım uygulamadan olayları seyretmekle yetinmektedir.

Son günlerde Tuzla Tersanesi işverenleri ile yapılan protokol sonucu işyerlerinde verilmesi gereken eğitimleri de ÇSGB üstlenmiştir.

Denetim hizmetlerini personel yetersizliği nedeniyle zaten enaz düzeyde götürebilen Bakanlık, Meslek Odalarını yok sayarak eğitimi de üstlenmiştir. Bu durum denetim alanında daha da büyük boşluklar doğuracaktır. *(Sonra özel kurumlara da bırakıldı..)*

TMMOB Makine Mühendisleri Odası İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ RAPORU-5

(09.05.08, 22. İSAGÜ Haftası, www.mmo.org.tr/)

Çözüm önerileri...

- 4857 sayılı İş Yasası tümüyle işverenlerin çıkarları doğrultusunda biçimlendirilmiştir.
- *Esnek ve kuralsız çalışmayı, işçileri başka işverenlere kiralamayı, taşeronlaştırmayı yasal duruma getiren, kıdem tazminatlarını, fazla mesai ücretlerini, sendikal hak ve yetkileri budayan bu yasa yerine, bütün tarafların katılımı ile yeni bir demokratik iş yasası çıkarılmalıdır.*
- İş mevzuatı, eksenini "insan" olan çağdaş bir yapıya kavuşturulmalıdır.

TMMOB Makine Mühendisleri Odası

İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ RAPORU-6

(09.05.08, 22. İSAGÜ Haftası, www.mmo.org.tr/)

Çözüm önerileri...

- Başta **KOBİ**'ler olmak üzere 50'den daha az çalıştıran iş yerlerinde **İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları**nın kurulması yasalarla güvence altına alınmalıdır. İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri bütün işyerlerini ve tüm çalışanları kapsamalı; sektör ve kurum farkı gözetmeksizin tüm işyerleri için geçerli olmalıdır. Kurulların eğitilmiş ve yetkilendirilmiş kişilerden oluşturulması sağlanmalı ve tarafların eşit sayıda temsil edildiği demokratik yapılar olarak düzenlenmeli, tavsiye değil yaptırım gücüne sahip kurulara dönüştürülmelidir.
- *İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunumu için belirli işçi sayısı aranmamalı; uygulamalar devlet memurları, kendi hesabına çalışanlar, tarım kesimi gibi yaptığı iş ve çevresinden etkilenen tüm toplum kesimlerini kapsamalıdır.*

TMMOB Makine Mühendisleri Odası İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ RAPORU-7

(09.05.08, 22. İSAGÜ Haftası, www.mmo.org.tr/)

Çözüm önerileri...

- "İş Güvenliği Mühendisliği" kavramı, çıkarılacak yeni bir yönetmelikle yeniden tanımlanmalı, 50'den çok işçi çalıştıran sanayi işletmelerinde "**tam zamanlı**" İş Güvenliği Mühendisi çalıştırılması zorunlu hale getirilmeli; TMMOB'ye bağlı ilgili Odalar baştan sona etkin olarak görev almalı ve denetim işlevi üstlenmelidir.
- İşyerlerinde işçi sayısına, işyerinin niteliğine ve tehlikelilik derecesine göre iş güvenliği konusunda mesleksel yeterliliği TMMOB'ye bağlı ilgili meslek odasınca belgelendirilmiş 1 veya daha çok mühendis görev yapmalıdır. İş Güvenliği Mühendisleri ücret yönünden işverene bağlı olmalıdır. İş Güvenliği Mühendislerinin ücret çizelgeleri Bakanlık ve TMMOB'ye bağlı ilgili Meslek Odalarıyla birlikte belirlenmelidir.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası

İş Kazaları Açıklaması :

YAŞAM, EN TEMEL İNSAN HAKKIDIR!

- İş güvenliği konusu ve iş kazaları, çalışma yaşamının en temel sorunlarının başında geliyor.
- ***Tuzla cinayetleriyle kamuoyunun ilgi alanına giren iş kazaları, başta inşaat sektörü olmak üzere ivedilikle çözüm bekliyor.***
- **Toplam iş kazalarının %25'inin inşaat sektöründe yaşandığı** dikkate alınırsa, bu konudaki duyarlılığımız ve ivedi önlem alınması yönündeki çağrımız daha net anlaşılabilir.
- ***Toplamdaki iş kazalarının ortaya çıkardığı vahim durum, son birkaç ayda Tuzla Tersanelerinde peş peşe gerçekleşen ölümlü kazalarla kapkara bir tabloya dönüştü.***
- **Son 17 yılda 95 işçi yaşamını yitirdi; 46'sı AKP döneminde!**
www.tmmob.org.tr/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=3259&mode=thread&order=0&thold=0, 21.05.08

Devlet kenara çekilsin!?

- Maden Mühendisleri Odası'nın araştırması sonucu, 2010'da **32 maden kazasında 77 madenci yaşamını yitirdi**, 77'si de yaralandı.
- Zonguldak'ta **Karadon** Maden Ocağı'nda, 17 Mayıs 2010'da 30 madencinin öldüğü göçük hakkında Çalışma Bakanlığı İş Teftiş Kurulu raporu yayınlandı; taşeron firma %70 kusurlu!
- Tahrip gücü yüksek bomba yerleştirilmiş gibi **'özelleştirilmiş'** maden ocakları birbiri ardına göçerken, Teftiş Kurulu raporu, **sosyal koruculuğu dinamitlenmiş Devlet**'in belgesi gibi!
- **"Tanrılaşan sermaye"** ve **"kutsal işletmeler"** çağının lanetlediği 'insanın yaşam hakkından' anlıyoruz ki; Devlet elini eteğini çoktan çekmiş. **{ Güzel öldüler, kader!?** }
(<http://gercekgundem.com/?c=63597>, N. Kemaloğlu, 15.7.10)

Şili Basınından

- "Halkıma söz veriyorum.Tüm işçileri sağ çıkarmak için her şeyi Yapacağız. Bu Şili'nin bayramı olacak."
(Şili Devlet Başkanı Pinera)
- "İşçileri kurtarmak için dünyadan teknik yardım istedik. NASA, Avustralya, Almanya, Kanada ve Güney Afrika teknik heyetler ve planlar yolladılar.Dünyadan gelen teknik önerileri onlarla koordinasyon içinde uyguladık ve işçilerimizi kurtardık."
(Şili Maden Bakanı Golborne)
- "Biz sadece teknik raporlarla konuşuyoruz."
(Şili Maden Bakanlığı sözcüsü Spinoza)
- "Kaza haberi alınır alınmaz, Devlet Başkanı Pinera, Maden Bakanı Golborne, hemen kaza yerine geldiler.Yaptığımız ilk açıklama kazaya maden şirketinin önemli güvenlik hatalarının sebep olduğuydu."
(Şili Maden Bakanlığı sekreteri Wagner)
- "Bundan böyle hiç maden kazası olmayacak diyemem. Ancak şuna söz veririm ki; bundan böyle güvenliksiz maden çalıştırılmayacaktır."
(Şili Devlet Başkanı Pinera)

15.12.2014

Türkiye Basınından

- "Biz 2000 mt yerin altına inerek onlarla iftar yaptık. Daha ne yapalım?"
(Başbakan Erdoğan)
- "Böyle bir kaza bizde olsaydı madencilerimizi 3 günde çıkarırdık."
(Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ömer Dinçer)
- "Madenciliğin kaderinde bu var."
(Başbakan Erdoğan)
- "Onlar güzel öldüler. Halkımız hiç merak etmesin, fazla yanık izi yok."
(Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ömer Dinçer)
- "Takdiri İlahi"
(Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ömer Dinçer)

76

www.ahmetsaltik.net

76

ZONGULDAK CİNAYETLERİ..

- Ukrayna'nın Donetz havzası kömürü kadar nitelikli maden yatakları üzerinde işsizlikten kırılan bir toplum..
- Sosyal güvencesi kalmadığı gibi, iş güvenliği de biten insanların en tehlikeli koşullarda ailece çalışması; anababalarla birlikte, sağlam travers direkleri, domuzdamları olmayan ince damarlarda ***sürünerek kömür kazmaya uğraşan kızlar, oğlanlar.***
- İşsizlikten “**sosyal patlama**” olmasın ve düzen çökmesin diye göz yumuluyormuş her şeye..
- ***Grizu patlar ve yüz küsur metre derinde ocak çökerse?***
- **Charles Dickens**'in ve **Emile Zola**'nın romanlarında anlatılan tabloları meğer Cumhuriyet Türkiye'sinde hâlâ yaşamaktaymışız! (***Mümtaz Soysal, 8.10.11, Cumhuriyet***)

Bursa Kemalpaşa göçüğü..

<http://aktuel.mynet.com/galeri/yasam/bursada-gocuk-faciasi>, 12.12.09

Facia! Kömür
madeninde metan gazı
(CH₄) sıkışmasıyla oluşan
grizu patlamasında
19 işçi yaşamını yitirdi!

*Kurbanların yakınları
acı ve çaresilik içinde
bekleşmekte..*

“Güzel ölüm” mü?

(Çalışma Bakanı Ö. Dinçer)

“Yazgı” mı

(Başbakan R.T. Erdoğan)

Bursa Kemalpaşa göçüğü..

<http://aktuel.mynet.com/galeri/yasam/bursada-gocuk-faciasi>, 12.12.09

Göçük faciası !

Kömür madeninde
metan gazı (CH_4)
sıkışmasıyla
oluşan grizu
patlamasında
(11 Aralık 2009)

**19 işçi yaşamını
yitirdi!**

*Madene hava
verilmeye çalışılıyor..*

Bursa Kemalpaşa göçüğü..

<http://aktuel.mynet.com/galeri/yasam/bursada-gocuk-faciasi>, 12.12.09

Göçük faciası !

Kömür madeninde metan gazı (CH_4) sıkışmasıyla oluşan **grizu** patlamasında
(11 Aralık 2009)

19 işçi, emekçi yaşamını yitirdi!

Madende tomruklarla göçüğü kaldırma çabası...

Zonguldak Karadon göçüğü..

(www.maden.org, 17.7.10, TMMOB Maden Mühendisleri Odası)

Çalışma Bakanlığı **İş Teftiş Kurulu Başkanlığı**'nın Zonguldak'ta -2'si maden mühendisi- **30 madencinin** (*adları dipnotta*) **yaşamını yitirdiği kaza** raporunda, **Ocaktaki eksikliklere dikkat çekildi.**

Rapor ile Çalışma ve S.G. Bakanı **Ömer Dinçer**'in belirttiği gibi işçilerin **"güzel ölmediği"**

büyük bir ihmâl sonucu öldükleri anlaşıldı.

Rapora göre asıl iş veren TTK Genel Müdürlüğü %30, alt işveren = taşeron Yapı-Tek İnşaat Sanayi ve Ticaret AŞ'% 70 kusurlu; **işçilerin hiçbir kusuru yok!**

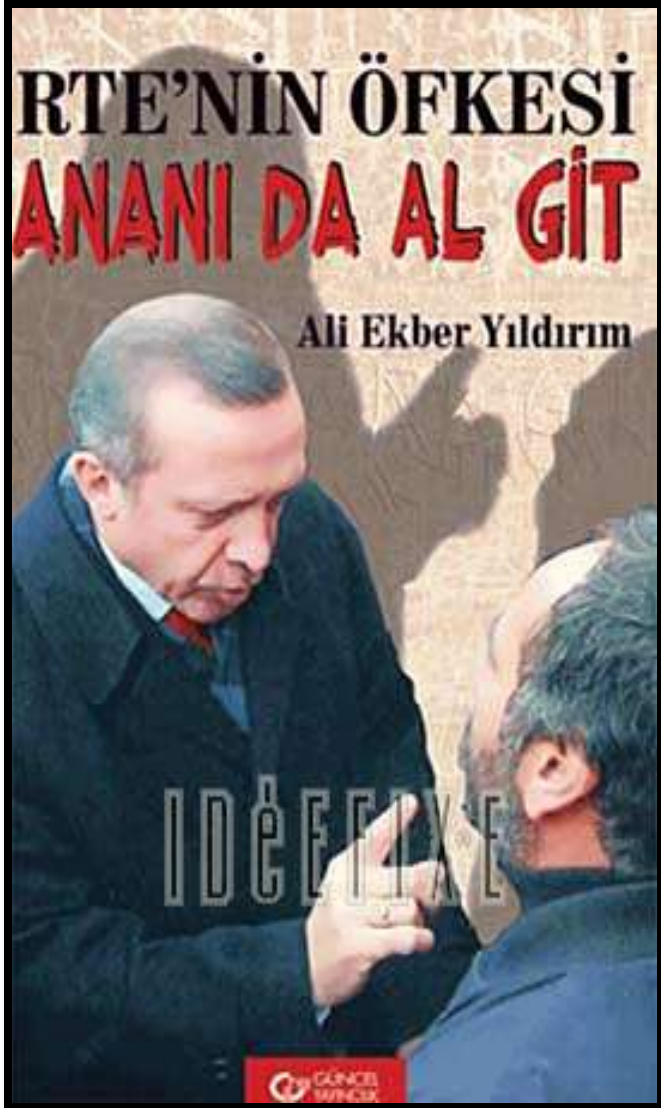
Zonguldak Karadon göçüğü..

(www.maden.org, 17.7.10, TMMOB Maden Mühendisleri Odası)

Raporda şu değerlendirmelere yer verildi :

- Sistemdeki hava kapıları güvenli değil.
- *Kullanılmakta olan pervanelerin gücü ana havalandırmadan gelen hava miktarına göre uygun değil.*
- Kontrol ve degaj sondajlarının güvenliği yeterli düzeyde yapılmamış.
- *(-540) katında kullanılan elektrikli ekipmanların kablolarında ekler yapılmış, gazlı ortama da uygun değil.*
- Ocakta CH_4 %1.5'i geçmesine karşın kesiciler enerjiyi kesmemiş.
- *(-540) katı irtibat lağımaları ile su havuzlarında yapılan çalışmalarda düzenli olarak gaz ölçümleri yapılmamış.*
- Metan gazı tehlikeli düzeye çıkmasına karşın, gerekli ve yetkili kişilere haber verilmemiş, ocak zamanında tahliye edilmemiş.
- *Çalışma alanlarına yerleştirilen sensörlerin yeri değiştirilmiş, ayarları değiştirilmiş.*

Siyasiler sorumsuz ve ağır kusurlu !!

15.12.2014

17 Mayıs 2010'da Zonguldak Gelik'te TTK Karadon'da bir ocakta oluşan kazada 30 madenci yaşamını yitirmişti.

Kazanın ardından Başbakan

“... Bu mesleğin kaderinde maalesef bu var...” diyebilirdi !??

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ömer Dinçer de **“Güzel öldüler”** diyebilirdi !?

www.ahmetsaltik.net

83

*Mustafa Kemal Atatürk'ün
Ergani Bakır Madeni İşletmesi'ni Ziyareti*

(15.11.1937)

Kaynak : Prof. İlhan Arsel

*Kaza ve kader, talih ve tesadüf deyimleri
Arapçadır; Türkleri ilgilendirmez.*

M. Kemal Atatürk

YİNE MADEN KAZASI! BU KEZ EDİRNE - KEŞAN. ASIL SORUMLULARA BİR KEZ DAHA SESLENİYORUZ !

www.maden.org.tr/, 18.12.09

**Türkiye, neden
ölümlü iş kazalarında
Rusya ve Hindistan'ın
ardından
Dünya 3'sü !? Neden?**

7 Temmuz 2010'da
Keşan Küçükdoğanca köyü yakınında
özel sektöre ait yeraltı kömür ocağında
oluşan iş kazasında

3 işçi yaşamını yitirdi!

1000. metrede oksijen kaynağı
sırasında tutuşan ağaç tahkimatın
yanması ve göçük sonucu 3 işçi göçük
arkasında kalmaları, **yangın** nedeniyle
oluşan CO'ten etkilenmeleri ve
oksijensiz kalmaları sonucu meydana
gelmiştir. İşçilerde **gaz maskesinin
bulunmadığı** saptanmıştır.
Sendikasız ve düşük ücretle
çalışmaktadırlar.

**İş kazasında
ölen (?!)
bir işçinin
“maliyeti”
hesaplanabilir mi?**

Amacı,

**“Kârlılığı, motivasyonu ve katılımı artırmak;
Dünya standartlarına uyumu ve maliyeti azaltmak”
olan “İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi OHSAS”
bir hesap yaptı ve**

**“10 yıllık bir çalışan iş kazası sonucu ölürse
Türkiye’ye maliyeti ne kadar olur?” sorusuna yanıt aradı...**

Sonuç : 500.000 - 750.000 TL çıktı...

www.teksatir.com.tr/teksatir/1864/is-kazasinda-olen-iscinin-ederi-nedir.aspx 21.08.09

Ne yapmalı ??

İş Sağlığı ve Güvenliği alanında iş gücü maliyetinin düşürülmesi adına yapılacak kısıtlamaların gerçekte toplam maliyeti düşürmeye etkisi marjinal olup; yansımaları makro ölçekte toplumsal maliyeti küçültmemedir!

Yapılması gereken; 50(+) işçi çalıştıran işyerlerinde işçi başına ayda en az 15 dakika süre düşecek biçimde eğitilmiş işyeri hekimi atanmasının zorunlu tutulması; 50(-) işçi çalıştıran işyerlerinin ise doğrudan atama ya da bir araya gelerek kuracakları

ortak sağlık birimlerinden işyeri hekimliği hizmeti sağlamak konusunda seçimi yaparak,

tüm çalışanların mutlaka işyeri hekimliği hizmetine erişmelerinin sağlanmasıdır.

Maden mühendislerinin önerileri-1

Son birkaç yılda sektörde iş kazaları sıkça yaşanmakta ve ciddi can yitiğine neden olmaktadır.

Ülkemiz, iş kazalarında dünyada ön sıralarda yer almaktadır.

Özellikle *yeraltı kömür madenciliği*, işçi sayısı başına düşen **kaza ve ölüm** sıralamasında bütün sektörlerin başındadır.

Bu nedenle, yeraltı başta olmak üzere tüm madencilik sektörü daha yakından izlenmeli, değerlendirilmeli ve *kaza önleme çalışmalarına daha çok ağırlık verilmelidir.*

Maden kazaları incelendiğinde olayın; teknik, sosyal, ekonomik, eğitim, planlama ve denetim sorunları gibi pek çok nedeni olduğu görülmektedir.

(www.maden.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=5127&tipi=&sube=0, 16.7.2010)

Maden mühendislerinin önerileri-2

Son birkaç yılda sektörde iş kazaları sıkça yaşanmakta ve ciddi can yitiğine neden olmaktadır.

Kazaların oluşmasına neden olan etkenlerin; ilgili kurum ve kuruluşların eşgüdümü ile birlikte en kısa zamanda masaya yatırılması ve çözümlenebilmesi için ***ivedi olarak bir eylem planı*** hazırlanması gerekmektedir. Ulusal ölçekte oluşturulacak bu yapının; kazaların önlenmesi için gerekli **risk haritalarını çıkarması**, gerekli planlamaları ve eğitimleri eşgüdümlemesi, ilgili yasa ve yönetmelikleri gözden geçirerek sahanın gereksinimine uygun olarak yeniden düzenlemesi ve ***iş güvenliği kültürünün geliştirilmesi*** için çalışmalar yapması gerekmektedir.

(www.maden.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=5127&tipi=&sube=0, 16.7.2010)

Maden mühendislerinin önerileri-3

Gerekli düzenlemelerin yapılması ve yaptırımların uygulanması siyasal iktidarın görevidir.

Ancak siyasal iktidar, bugünlerde TBMM'ye sunduğu yasa önerisiyle kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını dışlayarak eğitim hizmetlerini piyasaya açmayı planlamaktadır. **(2.11.11'de 663 sayılı YGK ile bu yapıldı!)**

İşyerlerine özgü sağlık ve güvenlik sorunlarıyla ilgili **risk analizleri**, iş sağlığı ve güvenliği sistemlerinin kurulması, dönemsel denetimler ile eğitim ve belgelendirme doğrudan mühendislik disiplinlerinin görev alanındadır.

(www.maden.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=5127&tipi=&sube=0, 16.7.2010)

Planlama için veri eksik, güvensiz !?

2008 verileriyle ülkemizde, sigortalı işçi çalıştıran 1.170.248 işyeri vardır. Bu işyerlerinin 1.148.287'sinde (%98) 1-49 işçi çalıştırılmaktadır. İşçilerin % 62'si (2/3'ü!) 1- 49 işçili işyerlerinde istihdam edilmiştir. Gene 2008 SGK verileriyle, **iş kazaları**nın %60,5'i 1-49 işçi çalıştıran işyerlerindedir. (www.sgk.gov.tr, erişim 16.7.2010)

Planlama için veri eksik, güvensiz !?

SGK 2008 yılı rakamlarına göre toplam sigortalı sayısı 8.802.989; 1-49 işçi çalıştıran işyerlerindeki toplam sigortalı sayısı 5.457.746'dır.

2008'de kayda giren 72 963 iş kazasının 44 175'i 1- 49 işçi çalışan işyerlerinden; 539 meslek hastalığının 422'si **KOBİ** çapındaki küçük-orta ölçekli işyerlerinden bildirilmiştir.

TÜİK ve Çalışma Bakanlığı'nın,
kanıta dayalı planlama için,
güvenilir-güncel-sürekli veri toplaması gerekir.

(www.sgk.gov.tr, erişim 16.7.2010)

Zonguldak Türkiye Taşkömürü Kurumu-TTK maden ocaklarında 1975-2009 arasında

783 işçi yaşamını yitirdi!

Madenlerde
en çok ölüm

grizu

patlamalarından!

Bu kaza mı ??

Metan düzeyi
izlenerek

kolay ve ucuz
engellenebilir!

Ocak Yanginlari

A dramatic scene of firefighters battling a massive fire in what appears to be a kitchen. The fire is intense, with bright yellow and orange flames reaching high into the air. Firefighters in full protective gear are silhouetted against the fire, with one in the foreground holding a hose. The background shows a ladder leaning against a wall, and the overall atmosphere is one of a major emergency response.

Şili, 5.8.10'da 33 madenci -700 m'de kapanlandı :

Madencileri dış dünyaya ve yaşama bağlayan, yalnızca bu 10 cm çaplı boruydu! **(Göbek kordonu!)** Tüm yiyecek-içecek, hava (!) ve öbür gereksinimler bu “boru” ile karşılandı.

Şili, 5.8.10'dan beri 33 madenci -700 m'de kapanda :

Şili'nin kuzeyinde San José'de Capiapo bakır-altın madenindeki çöküntü nedeniyle 5 Ağustos 2010'da **-700 m'de hapis kalan 33 maden işçisi** kurtarıldı. 69 gün sığındıkları «Yaşam odasında» **Depresyona** girmemeleri için aile ve uzman desteği verildi.

Mesleksel kanserler..

Günümüzde; tarihte hiçbir zaman olmadığı ölçüde daha çok insan, mesleksel kanser riski ile yüzyüzedir..

(www.bwint.org/pdfs/ZeroCanceENr.pdf 30.09.09)

http://www.ttb.org.tr/images/stories/yeni_yayin/meslekselkanserler.jpg

Sağlıklı-güvenli yaşama-çalışma Anayasal haktır !

İş Yasası md. 81 uyarınca **işyeri sağlık-güvenlik birimi** kurulması yükümü, 50+ işçili işyerleri için öngörüldüğünden; işyerlerinin %98.1'i, çalışanların %62'si kapsam dışındadır.

AB de içinde olmak üzere öbür ülkelerin verilerinde, **küçük ve orta ölçekli işletmelerde (KOBİ) iş kazası ve meslek hastalıklarının yoğunlaştığı görülmektedir.**

Meslek hastalıklarının %78'i yıllık 250'den az işçinin çalıştığı KOBİ'lerde gerçekleşmekte, yine **ölümcül iş kazaları** da büyük çoğunlukla bu işletmelerde gerçekleşmektedir.

Tüm çalışanların sağlıklı ve güvenli yaşama-çalışma ortamı hakkı, başta md. 49, 56, Anayasa'nın açık ve net buyruğudur!

(www.sgk.gov.tr, erişim 16.7.2010)

Tüm çalışanların sağlığı-güvenliği stratejiktir !

Tüm iş kazalarının yarısından çoğunun; ölümcül iş kazalarının hemen hemen tümünün küçük işyerlerinde olduğu dikkate alındığında, koruyucu sağlık hizmetlerinden yararlanamayan bu büyük çalışan kesiminin, koruyucu sağlık hizmetlerine gereksinimlerinin boyutu daha rahat anlaşılabilir.

AB ülkelerinde, çalışanların sağlık ve güvenliklerinin, yaşamlarının korunmasının yanında; ekonomik boyutu da temel alınarak İSG sorunu, bütüncül istihdam stratejisine katılmaktadır. İstihdamı, verimliliği, rekabet gücünü artırmak; dolayısıyla giderleri azaltmak, toplumsal yükü indirgemek için ***iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin geliştirilerek***

tüm çalışanları kapsaması için yeni stratejiler belirlenmektedir.

Toplumsal maliyet ciddi bir biçimde artıyor !

Bu kapsamda iş göremezlik (malüllük) de içinde olmak üzere; hastalık ve iş kazalarının azaltılmasının işletmelerin verimliliğinin artırılmasında, hastalık ve kaza sigortaları ile bakım ve esenlendirme (*rehabilitasyon*) hizmetleri ile

ciddi bir biçimde artan toplumsal maliyet yükünün düşürülmesinde çok önemli olduğu belirlenmiştir.

Bu yüzden, örn. İspanya'da 6+; İtalya'da ve öbür pek çok ülkede 10+ işçi çalıştıran işyerlerinin işyeri sağlık-güvenlik hizmetleri sunumuna katılması zorunludur. Çalışma Bakanlığı eliyle kamusal nitelikli ***İşyeri Ortak Sağlık-Güvenlik Birimleri kurulmalı;*** her çalışana bu hizmetlere erişim hakkı verilmelidir!

Sağlıksız - güvensiz çalışma yaşamı, sürdürülemez bir maliyet yüklüyor !

İş Sağlığı ve Güvenliğine ilişkin tüm mevzuat düzenlemelerinde, meslek hastalığı olarak kabul edilmese bile, işçilerin birçok süregen hastalığının **yaptığı işle bağlantılı** olduğu bilinmektedir. Bu süregen hastalıklar, **hastalık sigortasının en önemli gider kalemlerinden biridir.**

Sürekli sağaltım gerektiren **işle ilgili hastalıklar**, ülke sağlık giderleri içinde ağır maliyet kaynağıdır.

Ayrıca önemli bir iş gücü yitiğinin de nedenidir.

Ulusal gelirin %4-6,5'i İK+MH ve sonuçlarına gitmektedir!

Devlet denetim yapsın, yaptırım uygulasin!

- *İşçi sağlığının korunması ve iş kazalarının önlenmesinde **işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının işyerinde yürütecekleri hizmetlerin taşıdığı önem yadsınamaz.***
- Yakın zamanda ne yazık ki, sıklıkla ve giderek **çok ölümlü** biçimde karşılaştığımız **iş kazalarının** yinelenmesinin önlenebilmesi için kazaların nedenlerinin araştırılması, bulunan nedenlerin ortadan kaldırılmasına dönük **önlem ve denetimin artırılması** gereği, bilimsel-etik-yasal zorunluluktur.

Çalışma Bakanlığı yasal görevini yapsın!

- Gerçekten, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenebilmesi için işçi sağlığı-iş güvenliği önlemleri yanı sıra; uygulamanın da titizlikle **denetlenmesi** ve anılan önlemlerin yaşama geçirilmesi gereklidir.
- Bu bağlamda görevli kamu kurumu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığıdır. Bu Bakanlığın kuruluş yasasında temel görevlerinden biri, “*iş sağlığı ve güvenliğini sağlayacak önlemlerin uygulanmasını izlemek*” ve “*çalışma yaşamını denetlemek*”tir.

Enerji ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı yasal görevini yapsın!

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın madencilikten
sorumlu birimi olan

Maden İşleri Genel Müdürlüğü'ne, yasa ile

***"madencilik faaliyetlerinin iş güvenliği ve
işçi sağlığı ilkelerine uygun yürütülmesini izleme"***
görevi de verilmiştir.

Bu birim, madencilik sektörünün gereksinimlerine
göre yeniden yapılandırılmalı,

iş güvenliği ile ilgili denetim yapısını kurmalı,

personel kadrosu nicelik ve nitelikçe geliştirilmelidir.

(Enerji ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı Örgüt ve Görevleri Hk. Yasa, md. 9/d)

ILO Sözleşmeleri, ülkemizde yaşama geçirilsin!

Aynı biçimde, ülkemizin de kabul ederek üstün iç hukuk normu kıldığı ***İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin 155 Sayılı Sözleşme ve İş Sağlığı Hizmetlerine İlişkin***

161 Sayılı Sözleşmelerde başlangıçta; ulaşılabilen en az işçi çalıştıran işyerleri olmak üzere, ***giderek bütün çalışanların İSG (iş sağlığı ve güvenliği) hizmetlerinden yararlandırılması*** için örgütlenme yapılması yükümlülüğü getirilmiştir.

Ülkemizde ise taa 1930'dan, **Atatürk**'ten beri, bu hizmetlerden yararlanmak için zorunlu tutulan işyerleri, sürekli olarak en az 50 işçi çalıştıran işyerleri olarak belirlenmiştir. ***84 yıldır sorunu çözemedik!***

6111 sayılı Torba yasa ..

Anayasa Mahkemesi, hem 5510 sayılı Sosyal Güvenlik Yasası'nın 5754 sayılı Yasayla değişik 20 ayrı madde ya da hükmünü hem de Devlet Memurları Yasası'nın, memur ya da işçi statüsü dışında geçici istihdamı öngören, çalışma yaşamına ilişkin yasaların güvencesi dışında kalan ve “**çalışanı tasfiye**”ye dönüştürülen **4/c** maddesini inceledi ve 30.3.2011 günlü toplantısında, incelediği tüm maddeleri Anayasa'ya aykırı bulmadı! Böylece, ***güvencesiz ve esnek istihdam Anayasa Mahkemesi'nden de onay almış oldu!?***

ANAYSA MAHKEMESİ ULUSLARARASI SÖZLEŞMELERİ İHMAL ETTİ!

(Ali Rıza AYDIN, E. Anayasa Mahkemesi Raportörü, 2.4.11)

www.odatv.com/n.php?n=iscilerin-haklari-ellerinden-nasil-alindi-0204111200

Devletin açık Anayasal yükümü:

Anayasa md. 49 :

**Çalışma,
herkesin hakkı ve ödevidir.**

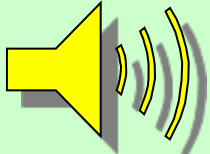
(Değişik: 3.10.2001-4709/19 md.)

Devlet, çalışanların yaşam düzeyini yükseltmek, çalışma yaşamını geliştirmek için **çalışanları ve işsizleri korumak**, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve **çalışma barışını sağlamak** için gerekli önlemleri alır.

T.C.
ANAYASASI

«***İnsan derisi ile kaplı***»
anayasalar süs müdür?
Emperyalizmin,
sermayenin
hukukunun
tek yanlı baskı
aracı mıdır?
***Adalet sağla(n)mazsa
barış olur mu?***

İŞYERİ HEKİMİNE KULAK VER !!!

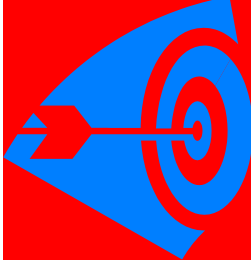
İŞYERİNİZDEKİ GÜRÜLTÜ, İŞİTME KAYBINA YOLAÇABİLİR !!!

GÜRÜLTÜYE BAĞLI İŞİTME KAYBI KALICIDIR !!!

- **SESİNİZİ DUYURMAK İÇİN BAĞIRMAK ZORUNDA KALDIĞINIZ GÜRÜLTÜLÜ ORTAM,**
- **KULAĞINIZI RAHATSIZ EDEN SESLER,**
- **KULAĞINIZI ÇINLATAN GÜRÜLTÜ İŞİTMENİZE ZARAR VEREBİLİR.**

**İŞİTME TESTİNİ YAPTIR
KULAKLARINI GÜRÜLTÜDEN KORU**

KURŞUNA HEDEF OLMA

Kurşun, matba, akü, galvaniz işleri,
lehim işleri... gibi kurşun ve
bileşiklerinin kullanıldığı işlerde çalışıyorsanız
KURŞUN ZEHİRLENMESİNE DİKKAT EDİN !!!

İŞYERİ HEKİMİNE BAŞVUR
GEREKLİ SAĞLIK KONTROLLERİNİ YAPTIR!!!
KURŞUNLA ÇALIŞILAN YERLERDE YİYİP-İÇME
YEMEKLERDEN ÖNCE ALLERİNİ YIKA

TOZLU İŞLERDE ÇALIŞANLAR

MADEN OCAĞI, TAŐ OCAĞI, TÜNEL YAPIMI,
KUVARS OCAĞI VEYA DEĞİRMENİ,
RASPA VE KUMLAMA,
SERAMİK VE ÇANAK-ÇÖMLEK İŞLERİ,
CAM SANAYİ, DÖKÜMHANE, ÇİMENTO SANAYİ,
İNŞAAT SEKTÖRÜ gibi ... İŞLERDE ÇALIŞANLAR.

MESLEKTEN KAYNAKLANAN
AKCİĞER HASTALIĞI

SİLİKOZ !!!

AKCİĞERLERİNİ KORU!

İŞ YERİ HEKİMİNE BAŞVUR!

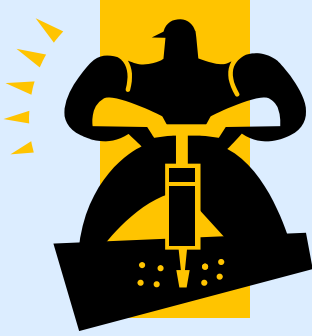
SAĞLIK MUAYENENİ YAPTIR!

MESLEK HASTALIĞI ÖNLENEBİLİR HASTALIKTIR

Bağırırsam neye yarar,
nasılsa duymazlar
Ben bir kömür ocağının
onulmaz göçüğüyüm;
İçimde cesetler
ve daha ölmemişler var..

YAPTIĞIN İŞİ SÖYLE

HASTALIĞINI SÖYLEYİYİM

PAMUK TOZU HASTALIĞI (BİSSİNOZİS)

(PAZARTESİ ATEŞİ HUMMASI)

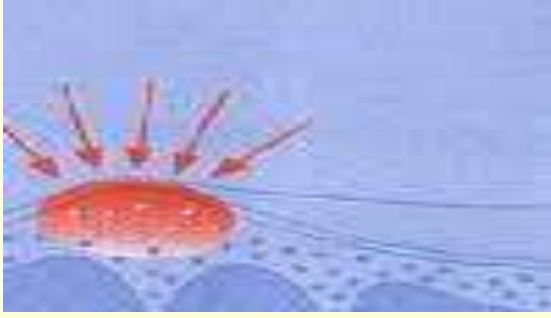
Pamuk Çırçır işinde veya Tekstil fabrikasında
YA DA keten, jüt ve kenevir ipliği ve halat işinde
ÇALIŞIYORSAN; hafta tatili dönüşü ilk iş günü öğleden sonra;
Göğsünde sıkışma, Nefes daralması,
Şiddetli öksürük varsa, dinlenme gereği duyuyorsan..

MESLEK HASTALIĞI OLABİLİR

İŞYERİ HEKİMİNE BAŞVUR.

KROM VE NİKEL

**Nezle olmadığın halde burun akıyorsa,
Burun içinde iyileşmeyen yara varsa,
Burun kanaması oluyorsa,**

**-KROM VE NİKEL KAPLAMA İŞİ YAPIYORSAN
-KROM VE NİKEL ALAŞIMLI METALLERLE**

**KAYNAK İŞİ YAPIYOR VE KAYNAK DUMANINI SOLUYORSAN,
-KROM VE NİKEL TUZLARI İLE ÇÖZELTİ HAZIRLAMA İŞİ YAPIYORSAN
MESLEK HASTALIĞI OLABİLİR; İŞYERİ HEKİMİNE BAŞVUR.**

**MESLEK HASTALIĞI OLABİLİR
İŞYERİ HEKİMİNE BAŞVUR.**

KONTAK DERMATİT

Kızarıklık VARSA,

Kabarma ve su toplama VARSA, Deride dökülme VARSA

- 1- Cildinizin, kimyasal maddelere temas edip etmediğini düşünün,**
- 2- İçleri astarsız lastik veya kauçuktan yapılmış eldiven, ayakkabı giyip giymediğinizi düşünün,**
- 3- Eliniz veya üzerinizdeki yağ, boya ve benzeri kirleri temizlemede benzin yada başka kimyasal madde kullanıp kullanmadığınızı düşün,**

EĞER DOĞRUYSA

İŞYERİ HEKİMİNE BAŞVUR.

MESLEK HASTALIĞI OLABİLİR

ASBEST

**ASBESTİN ÜRETİMİ KIRMA ÖĞÜTME PAKETLEME
TEKSTİL VE BALATA FABRİKALARI, İNŞAAT VE
ÇATI DÖŞEMELERDE ASBEST İÇEREN YAPILARIN YIKILMASI,
FREN BALATA DEĞİŞİMİ İŞLERİ..
NEFES ALIRKEN ZORLANIYORSANIZ,
ÖKSÜRÜK ŞİKAYETİNİZ ARTMIŞ İSE, KİLO YİTİĞİNİZ VARSA?**

GEÇ KALMA!

**İŞYERİ HEKİMİNE
BAŞVUR!**

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ PNÖMOKONYOZ TANI ŞEMASI

PNÖMOKONYOZ TANI AKIŐI (ALGORİTMASI)

- İşyeri ortamında tozla karőılaőma öyküsü incelenirken çalıőanın; ayrıntılı meslek öyküsü alınmalıdır
(En son yaptığı ve daha önce çalıştığı işler, çalıştığı bölümler, kullandığı ve çalıştığı ortamdaki maddeler, iş dışı uğraőları, alışkanlıkları sorgulanmalı).
- ** **PA Akciğer grafisinin (35 x 35cm) değerlendirilmesi,**
İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğu ile
Maden ve Taőocakları İşletmelerinde ve
Tünel Yapımında Tozla Mücadeleyle İlgili
Yönetmelik'e göre yapılır.

PNÖMOKONYOZ TANI AKIŐI (ALGORİTMASI)

•PA akciğer grafileri, A ve B okuyucu tarafından değerlendirilir. İlgili Tüzük ve Yönetmelik ile A ve B okuyucu listelerine www.isggm.gov.tr adresinden ulaşılabilir.

*** A ve B okuyucuları tarafından Pnömoz olgusu ya da kuşkulu kabul edilen ve işverene bildirilen işçiler, Meslek Hastalığı tanısı koymaya yetkili en yakın hastaneye (İstanbul, Ankara ve Zonguldak'taki **3 Mes. Hst. Hastanesi, Kamu Üniv. Hst. ve Sağlık Bak. Eğitim-Arşt. Hast.**)

sevk edilir. Hastane raporlarının bir örneği ilgili işyerine ve İSGÜM'e de gönderilir.

İşçiler Ankara'ya yürüyor..

DİSK'e bağlı **Dev Sağlık-İş** Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun asgari ücretin belirlenmesi için 3. görüşmesinin başladığı saatte, dün İstanbul ve Diyarbakır'dan Ankara'ya yola çıktı. Sendika üyeleri, asgari ücretin insanca yaşayacak bir düzeye getirilmesi istemiyle topladıkları imzaları yarın TBMM'ne sunacak. Kadıköy'de toplanan sendika üyeleri basın açıklaması yaptı. Açıklamada asgari ücretli çalışanların 599 TL'ye ailesini geçindirmeye çalıştığı anımsatılarak;

Cumhuriyet, 22.12.10

“Eğitim, sağlık hizmetleri ve işe gidiş-geliş saatlerinde ulaşım parasız olmalı.” dendi.

Sendika Başkanı **Arzu Çerkezoğlu** ise İstanbul'dan yola çıkan grubun Kocaeli, Bursa ve Eskişehir üzerinden Ankara'ya varacağını, Diyarbakır'dan yola çıkan kolun da Adana-Mersin'den Ankara'ya gelece anlattı. Emekçiler otobüslerin kalkacağı noktaya **“Tayyip sen yaşa 590 liraya”** sloganıyla yürüdü. Sendika imza kampanyası da başlattı. İmzalar TBMM'ye gönderilecek.

KARDEMİR'de zincirli eylem

Karabük Demir ve Çelik Fabrikaları (KARDEMİR) AŞ'de iş sözleşmeleri feshedilen bir bölüm işçi, fabrika girişindeki kavşakta zincirle birbirlerini bağlayarak eylem başlattı. Fabrika girişinde toplanan işçiler, boyunlarına bağladıkları zincirlerle işten atılmaları protesto etti. KARDEMİR'in işten çıkartmaları durdurduğu haberini alıncaya dek eylemlerini sürdüreceklerini bildiren işçileri uyaran polis, geniş güvenlik önlemi aldı. Türk Metal Sendikası, işten çıkartmalar durmazsa eylemlerinin süreceğini söyledi. (Fotoğraf: AA, Cumhuriyet, 30.11.10)

100 kişiden 27'sinin sosyal güvencesi yok !

- *Nisan 2013; resmi işsizlik oranı % 10+ !*
- *İstihdam edilen 24 445 000 kişiden 10 430 000'i kayıtdışı; % 42,7! Bunların Sosyal güvencesi yok!*
- *Kadın çalışan 6, 682; erkek çalışan 17,223 milyon.*
- ***Kayıtdışılık** kadınlarda %59,2; erkeklerde %35,7.*
- *Tarım 6,273 milyon; Tarım dışı 18,172 milyon kişi.*
- *Böylesi bir sosyo-demografik yapıda **GSS** (Genel Sağlık Sigortası) olabilir mi? Ayrıca, çalışanların ücretleri yeterli-düzenli GSS primi ödemeye elveriyor mu??*

Can Güvenliği İş Güvencesi İstiyoruz

Resmi istatistiklere bakılırsa çocuk işçiliği, tarım işçiliği, kadın işçiliği, angarya vb. alanlarda iyileşmeler var.

Oysa çok derin olmayan bir basın taraması bile resmi istatistiklerin ve resmi söylemin gerçeklerle uyuşmadığını ortaya koyuyor.

SGK düzelmeden söz etse de, çocuk işçi ölümleri kötüye gidiyor, tarım işçileri yollarda ölüyor, inşaat işçileri yüksekten düşüyor, Eti Gümüş işçileri ağır metal kirlenmesine sunuk (maruz) kalıyor...

İnternet sitemiz www.guvenlicalisma.org, e-bültenimiz “**Yangın Kulesi**” incelendiğinde bu gerçekler görülebilir.

(www.guvenlicalisma.org, 10.8.2011)

«Mesleksel sağlık, temel insan hakkıdır.»

- **Güvenli ve sağlıklı gelecek istediklerini**, bütün yer kürede somut önlem oluşturmaları gerektiğini kaydeden ISSA (**Uluslararası Sosyal Güvenlik Birliği**) Genel Direktörü Errol Frank Stoove :
- "Zorluklarımızdan biri, belli aşama kaydetmiş olmamıza, ölümcül kaza sayısında ilerleme olmasına karşın, işyerlerindeki kaza ve hastalıklardan dolayı **her yıl hala 2 milyondan çok insan ölüyor, 10 milyondan çok insan da yaralanıyor.** Bunlar kabul edilemeyen rakamlardır. **Mesleksel sağlık, temel insan hakkıdır.**
- O yüzden mesleksel risklerin önlenmesi son derece önemlidir. Ekonomik anlamda da önemlidir. **Yenilenmiş bir küresel sözleşmeye gereksinimimiz var.** Siyasal önderlerin buna öncülük etmesi gerekiyor." **19. Uluslararası İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi / 11-15 Eylül 2011, İstanbul**

14.9.11'de İstanbul Haliç Kongre Merkezi'nde, Uluslar arası Kongrede
«**Temel İş Sağlığı Hizmetlerinin Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerine Entegrasyonunda Karşılaşılan Güçlükler**» başlıklı sunumumuz..

19. Uluslararası İş Sağlığı ve İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi'nde ne söyledik ? (11-15 Eylül 2011, İstanbul) (1)

- **SONUÇ OLARAK** : Temel engel, giderek yabancılaşan küreselleşmiş kapitalizm ve türevi dayatmalardır. Bu kabulden sonra, **yepyeni bir küresel ahlak kodu kümesi tanımlamak** ve yükümlenmek (taahhüt etmek) gerekecektir.
- Kuşkusuz bu süreç kendiliğinden olmayacaktır. Örn. BM Güvenlik Konseyi'nde **ILO**, **Dünya Ticaret Örgütü** vb. kurumların çabasıyla küresel bir ortak ilke kararı alınabilir mi? Hayalimizdir ve de önerimizdir, **denilebilir mi ki**;

19. Uluslararası İş Sağlığı ve İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi'nde ne söyledik ? (11-15 Eylül 2011, İstanbul) (2)

- *“ILO'nun enaz (asgari) sağlık-güvenlik koşullarında üretilmeyen mal ve hizmetlerin küresel dolanımı, pazarlanması... yasaklanmıştır. Tüm mal-hizmetlerin bu bağlamda örn. CE gibi etiketlenmesi zorunludur..”*
- Böylelikle, hastalıklı sistemin ölçüsüz ve kör kâr güdüsünün tetiklediği **“enaz maloluş”** (maliyet minimizasyonu) dayatması karşısında **TİSG** (Temel İş Sağlığı-Güvenliği) hizmetleri maliyeti işverene engel olarak görülmesin ve haksız rekabet bahanesi oluşturmasın. Bu ketleyici işveren önyargısı önce etik, sonra da normatif olarak mahkum ve de ıslah edilsin..

19. Uluslararası İş Sağlığı ve İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi'nde ne söyledik ? (11-15 Eylül 2011, İstanbul) (3)

- Emekçilerin örgütlenmesi, gerçek bilim insanlarının da süreci aydınlatması bağlamında ***DİRENİŞİN / SAVAŞIMIN KÜRESELLEŞTİRİLMESİ*** (Prof. Noam Chomsky) zorunludur.
- Liberalizmin babası **Adam Smith**'in çarpıcı değerlendirmesini, başta neo-liberaller olmak üzere tüm paydaşlara anımsatmak borcumuzdur :
- ***“Sağlık hizmetleri, piyasaya bırakılmayacak denli önemli, kritik işlerdir.”*** (*The Wealth of Nations, 1776*)

«İş kazaları, kabul edilemeyecek denli yüksek!»

- **ILO İcra Direktörü** Assane Diop, İSG konusunda geçmiş yıllarda pek çok adım atıldığını ve ciddi gelişmeler gördüklerini, ancak *işyerlerindeki risklerin sürdüğünü* belirtti.
- «İş kazaları, hâlâ kabul edilemeyecek kadar yüksek. 2008'de, 2 milyon+ işçi iş kazaları ve meslek hastalıklarından yaşamını yitirdi. Kadın, erkek ve hatta çocuklar için güvenli çalışma ortamına gerek var. Ortak bir yanıt ve harekete gerek var. *Yeni istihdam modellerine gerek var*. Güvenlik önlemlerinin her işyerinde alınması gerek. **Küresel İSG kültürüne gerek var**. Bütün paydaşlar, hükümetler çalışanlar, işverenler ve örgütler hepsi, planlamanın bir parçası olmak durumunda. *İSG önlemlerinin* alınmasında ve önlemeye yönelik çalışmalarda bir araya gelmeleri gerekiyor...» **19. Uluslararası İş Sağlığı ve İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi / 11-15 Eylül 2011, İstanbul**

«Risklerin düzgün yönetilmesi gerekir.»

- ILO İcra Direktörü Assane Diop, İSG konusunda geçmiş yıllarda pek çok adım atıldığını ve ciddi gelişmeler gördüklerini, ancak ***işyerlerindeki risklerin sürdüğünü*** belirtti.
- «***Risklerin düzgün yönetilmesi gerekir.*** Planlamada **risk yönetim sistemine gerek var.** Politika tasarımı, araştırmalara yer verilmeli, güvenlik ve sağlık hedeflerinin uygulandığından emin olunmalıdır. Bu tür uluslararası etkinliklerde ülkeler arasındaki deneyimlerin paylaşılması son derece önemli.
- Burada **ILO**'nun çok etkisi var. 18. Kongrede (2008) **Seul Bildirgesi** kabul edildi. İlk kez bu Bildirgede **güvenlik temel insan hakkı** olarak ortaya kondu. **İstanbul Bildirgesi** (28 Bakan imzaladı!) ortak hedef için son derece önemli.» **19. Uluslararası İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi / 11-15 Eylül 2011, İstanbul**

10 TL gündelik için kollarından oldular!

Günlüğü (8 değil 12 saat!) 10 TL'den fındık toplamak için yola çıktılar; olmadı.

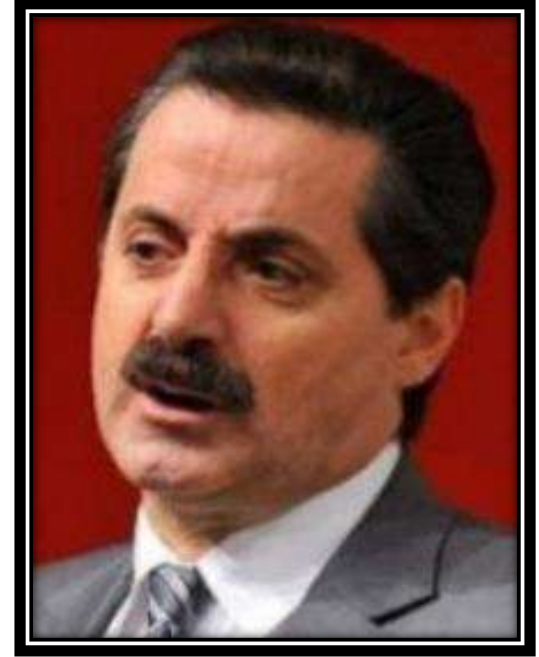
Yolda geçirdikleri kaza sonrası **iki kardeş de sol kolundan oldu.**

Tokat'ta, 3 Ağustos'ta meydana gelen kazada fındık işçilerini taşıyan minibüsün devrilmesi sonucu yaralanan Mehmet Karatepe (14) ve ablası Nurgül'ün (16) kazada aldıkları darbe nedeniyle

birer kolu kesildi!

CSGB Faruk Çelik : «800 TL iyi para, pekala geçinilebilir..» (05 Mart 2013)

MADEN OCAĞI
Emekçi

AYLIK GELİRİ
700 TL

T.B.M.M.
Milletvekili

AYLIK GELİRİ
17.000 TL

"Asgari ücretle geçinilmez diye bir şey yok. Geçinirsiniz. Ona mahkumsanız 800 TL de büyük bir paradır."

2012'de **MESS** işyerlerinde 6215 iş kazası yaşandı, 8 meslek hastalığı tanıldı. Metal sektöründe, en çok iş kazası Pazartesi yaşanıyor. Kazalar hafta sonuna doğru azalıyor. (**Cumhuriyet**, 9.9.1)

**“ Hekimlik,
tüm olanaklarıyla
çalışanların
yardımına
koşmalıdır.”**

**“İnsanlara
ne iş yaptığını
mutlaka sorunuz.”**

**Dr. Bernardino RAMAZZINI
İş Hekimliğinin Kurucusu**

*Ölümünün 300. yılında
Dr. B. Ramazzini'yi
saygı ile anıyoruz..*

Hangi yaşamsal önlem alınmamış??

Ama patronlar tüm önlemleri almış!

Fig. 1 Bernardino Ramazzini (1633–1714).

300 yıl sonra Dr. B. Ramazzini'ye saygı ile..

Bangladeş'te fabrika yangını: 120 ölü!

Başkent Dakka'da bir konfeksiyon fabrikasında çıkan yangında en az 120 kişinin öldüğü, 150'den çok kişinin yaralandığı açıklandı.

Fabrikada yangın merdiveni olmadığı öğrenildi!

Fabrikada çalışan görgü tanığı **Ahmed Riyad** yaptığı açıklamada, yangının sabah saatlerinde bodrum katından yayıldığını gördüğünü belirterek, alt katlarda çalışan işçilerin kaçabildiğini, üst katlardaki işçilerin ise yangının hızla yayılmasıyla binada tutsak kaldığını söyledi. Sabah işe birlikte geldiği çok sayıda arkadaşının yanarak öldüğünü aktaran Riyad, **2 Dolar gündelikle** çok zor koşullarda çalıştıklarını kaydetti.

([AA](#), 25.11.12)

15.12.2014

www.ahmetsaltik.net

"yanan bizdik, siz kömür sandınız"

138

Kaç kilo kömür 1 ömür eder??

28 April - World Day for Safety and Health at Work

- The theme for the *2014 World Day for Safety and Health at Work* is "***Safety and health in the use of chemicals at work***". Chemicals are key to modern life, and will continue to be produced and used in workplaces. With concerted efforts, governments, employers, and workers and their organizations can achieve the sound management of chemicals for an appropriate balance between the benefits of chemical use and the preventive and control measures of potential adverse impacts on workers, workplaces, communities and the environment.

Ermenek işçi cinayetinde oğullarını yitiren anababanın dramı..

Karaman'ın Ermenek ilçesindeki kömür ocağında mahsur kalan oğlu Tezcan Gökçe için kazadan günler sonra **«Oğlum yüzme de bilmezdi, suyun içinde ne yaptı?»** diyerek umutlu bekleyişinin sürdüğünü açıklayan ve Türkiye'yi ağlatan anne Ayşe Gökçe'ye kötü haber. Arama çalışmalarında dün cansız bedenlerine ulaşılan 8 işçinin kimlikleri belirlendi. Aralarından Tezcan Gökçe'de var...

Bir şiir : GÜLEMEM Kİ BEN

Mustafa AYDINLI, 4.11.14, Çorlu

*Çaldın, çırptın, aldın, bu ne rahatlık?
Haramına helal, diyemem ki ben
Halkımın yaptığı sana ırgatlık
Senin gibi haram yiyemem ki ben*

*Ekmedin biçmedin aldın götürdün
Asgari ücreti bize yetirdin
Dert üstüne dertlerimiz bitirdin
Çok mutluyuz diye gülemem ki ben*

*Dünya liderisin (!) anladık onu
Terör, yoksulluğun nerede sonu?
Din alıp satarsın, çok ayıp konu
Ne kötü huyun var, bilemem ki ben*

*Soma'da ölümler, işin fitratı?!
Fitrat değil, ağgözlünün fırsatı
Yoksullara zehir ettin hayatı
Öle – yite dersim alamam ki ben*

Ermenek, Soma'da bitmiyor ölüm
*Bir gün olsun açmaz, soldurdun gülüm
Sözde açılım var, halk bölüm bölüm
Yalana bereket, dilemem ki ben*

*Bu bir kaza değil, vahşi cinayet
Soma, Ermenek son olsa nihayet
Halka ölüm, zulüm, sana hidayet!?
Kara sicilini, silemem ki ben*

*Kalmadı değer, halkın gözünde
Ümit ver, ışık ver, varsa özünde
Aydınlı'nın bir gül açsın yüzünde
Yoksa bundan böyle, gülemem ki ben...*

İŞ CİNAYETLERİ ALMANAĞI 2012 ÇIKTI!

İş Cinayetleri Almancağı 2012, iş cinayetlerine dikkat çekmek, her gün 3 ilâ 5 işçinin hayatını kaybetmesinin olağanlaşmasına engel olmak, artarak devam eden ölümlerin "kader" ya da "kaza" olmadığını aksine ihmal, denetimsizlik, taşeronlaşma ve daha fazla kâr elde etme hırsı nedeniyle, göz göre göre meydana gelen cinayetler olduğunu göstermek için hazırlandı. Yakınlarını kaybeden ailelerin çığığı, adalet arayışı basında sadece duyarlı bazı kalemlerin köşelerinde yer bulabildi. Her ne kadar meslek odaları, sendikalar ve siyasi partilerin büyük bölümünün gündeminde yer almasa da her yıl hayatını kaybeden işçi sayısının, savaşlarda hayatını kaybeden insanların sayısından daha fazla olduğu bir gerçek. Almanak, bu gerçeğin sadece ateşin düştüğü yeri yakmaması, yayılarak memleketin en önemli meselelerinden biri olması ve bir nebze de olsa iş cinayetlerinin azalmasına katkı sunması temennisiyle hazırlandı.

İş Cinayetleri Almancağı 2012, sadece geçtiğimiz yıl basına yansıyan iş cinayetleri haberlerine yer vermiyor. Artık aramızda olmayan işçiler için sürdürülen adalet mücadelelerinin nasıl başladığı, süreç içerisinde nasıl yol alındığı ve gelinen noktada davalardaki son durumlar anlatılırken Adalet Arayan İşçi Aileleri nin her ayın ilk pazarı düzenledikleri Vicdan ve Adalet Nöbeti ne değiniliyor; ailelerin bir arada ve ısrarla tüm sorumluların yargılanmasını sağlamaya dönük çabalarına da yer veriliyor. İş Cinayetleri Almancağı 2012 iş cinayetlerinde yakınlarını kaybedenlerin ailelerine de seslenerek mücadeleye davet ediyor.

**Kitapçınızdan İstemeyi
UNUTMAYIN!**

Dağıtımçı: Alfa Basım Yayım Dağıtım

İUMUT
YAYINLARI

Bir madencinin Türkiye'de iş kazasından ölme riski ne kadardır??

**AKP'li 12 yılda
en az 14 578 işçi,
Kasım 2014'te ise
en az 123 işçi
yaşamını yitirdi...
*İSİG Meclisi***

<http://www.guvenlicalisma.org>

**İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin raporuna göre,
Kasım 2014'te en az 123 işçi, işçi cinayetlerinde
yaşamını yitirdi. Kasım'da bu sayı 123, Mayıs'ta 400+ idi!**

Reformcu (!) sermaye, bir reform da bu bağlamda yapsın ve üretim süreçlerinin çıktılarını emekçi ile paylaşımında vahşi ve ilkel **“maksimum kâr”** yerine **«optimum kâr»** ile emekçilere de insanca yaşayabilecekleri bir ücret ve ***iş sağlığı - güvenliği*** ortamı sağlasa??

Özetle..

İşçi (çalışan herkes!) sağlığı ve güvenliği ulusal, giderek küresel bir sorundur.

Yaşam için vazgeçilmez olan mal ve hizmet üretiminde, emekçilerin sağlık ve güvenlik koşullarının sağlanması zorunludur.

Sorun salt emekçilerin sorunu değildir ve işverenlerin insafına bırakılamaz!

Çalışanların engelli olmaları, erken ölmeleri dışında; küresel gelirin %4-6,5'i arasında *dev parasal yitik* nedenidir. Bu maddi-manevi yitiklerin %5'i gibi çok küçük bir bölümü ile yeterli sağlık-güvenlik önlemleri almak olanaklıdır..

Özetle..

Pek çok İSG (İşçi Sağlığı İş Güvenliği) sorunu, önemsenmeyecek harcamalarla çözülebilir.

Dolayısıyla tüm çalışanların sağlıklı ve güvenli iş ortamlarında üretim hakkı vardır

ve bu hak evrenseldir (İHEB vb. hukuksal belgeler).

Günümüzde KüreselleşTİRme (=yeni emperyalizm!) tüm bu kazanımları yabancı (vahşi)

kapitalist dayatmalarla yok saymaktadır!.

Oysa İSG; kritik, stratejik bir Anayasal, kamusal ve insansal görevdir. Salt ekonomi bakımından da ertelenemez, deterministiktir (zorunludur)!

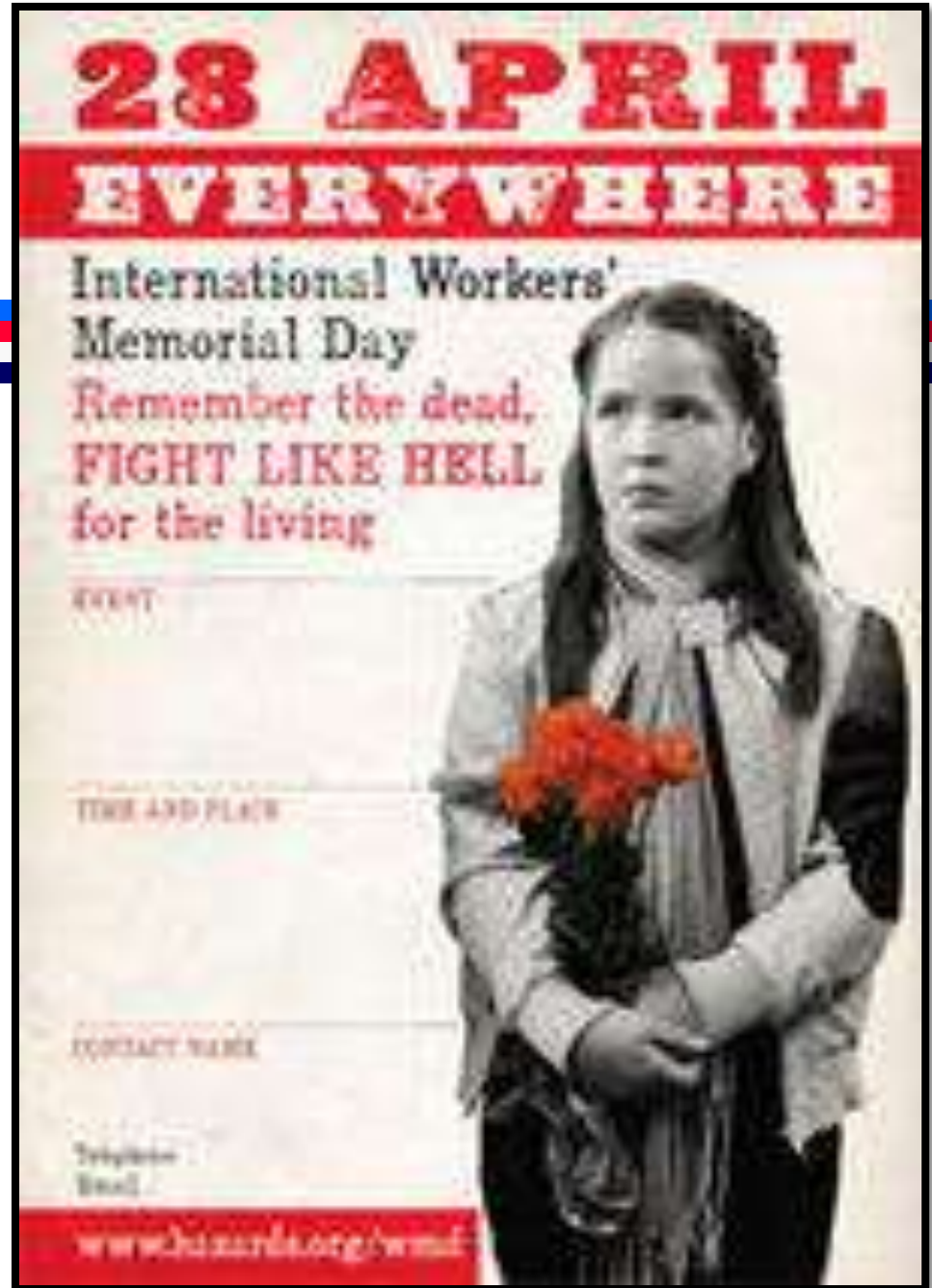
ÖZET OLARAK

- ❖ Sağlığı ve yaşamı yitirmenin ödülü ve bedeli olamaz !
- ❖ *Hiçbir ekonomik zorunluluk insan sağlığına zarar verecek bir işlemin nedeni olamaz. (İHEB -1948)*
- ❖ İşyerinde hiç kimse, -işverenler başta- kendisini ve bir başkasını riske atma hakkına sahip değildir.
- ❖ *Risk ve tehlikelerin önlenmesi, doğuracağı sonuçlardan çok daha ucuzdur. İSG önlemleri toplam üretim maliyetinin %5'ini geçmez ve işveren harcamalarını vergiden düşebilir.*
- ❖ Türkiye yeterli İSG önlemleri almazsa Ulusal Gelirin %4-6,5'i boşa harcanır!

Konu ile ilgili kimi web siteleri

www.ahmetsaltik.net
www.osha.eu.int
www.iosh.co.uk
www.calisma.gov.tr
www.fisek.org.tr
www.ilo.org
www.who.int
www.niosh.org
www.isag.calisma.gov.tr/
www.isggm.calisma.gov.tr
www.sgk.gov.tr
www.isagem.com.tr/
www.ankisad.org

«Bütün çalışanların sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı hakkı vardır.»

Avrupa Sosyal Şartı md. 3, 1961 (AY md. 90/son uyarınca bağlayıcı!)

Konu ile ilgili kimi web siteleri..

www.ahmetsaltik.net
www.internetdoktoru.com/pages/hastaliklar_isci.htm
www.hukuki.net/
www.calismahayati.net
www.ttb.org.tr/kol/is/
www.isttabip.org.tr/
www.cdc.gov/niosh/
www.sendika.org
www.iff.org.tr
www.isgdosya.com/
www.maden.org.tr
http://www.tuik.gov.tr/jsp/duyuru/upload/yayinrapor/2013_ISKAZALARI_VE_SAGLIK_PROBLEMLERI_RAPORU.pdf

Dr. Ahmet SALTİK

www.ahmetsaltik.net

**PAYLAŞIMINIZ
İÇİN TEŞEKKÜR
EDERİZ...**

Emek en yüce değerdir..

Emeğe saygı, insan olmanın baş koşuludur..